

Vedrørende: Antallet af vicedirektører ved Europol.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I henhold til Europol-konventionens artikel 29 ledes Europol af en direktør, der efter indstilling fra Europolis Styrelsesråd udnævnes af Rådet for en periode på fire år. Direktørens første embedsperiode efter konventionens ikrafttræden er dog fastsat til fem år.

Direktøren bistås af vicedirektører, hvis antal skal fastsættes af Rådet. Vicedirektørerne udnævnes af Rådet for en periode på fire år, dog er der fastsat en særlig regel om den første embedsperiode, således at embedsperioden for den vicedirektør, som står direkte under direktøren, er på fire år, mens den første embedsperiode for den/de øvrige vicedirektører er på tre år.

Europolis direktør og fem vicedirektører blev udpeget ved en rådsafgørelse af 29. april 1999. Antallet af vicedirektører er siden nedbragt til fire.

Den ene af Europolis vicedirektører er nu fratrådt og på et møde i Europolis Styrelsesråd den 29. – 30. oktober 2002 blev der opnået enighed om at indstille til Rådet, at der i en midlertidig periode alene er tre vicedirektører ved Europol, idet Styrelsesrådet på et kommende møde vil behandle det generelle spørgsmål om strukturen i Europolis ledelse, herunder antallet af vicedirektører.

På den baggrund har formandskabet fremlagt et forslag til Rådets konklusioner, hvorefter antallet af vicedirektører ved Europol fastsættes til tre i en midlertidig periode.

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at antallet af vicedirektører ved Europol midlertidig fastsættes til tre, idet Styrelsesrådet på et kommende møde vil behandle det generelle spørgsmål om strukturen i Europolis ledelse, herunder antallet af vicedirektører.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at berøre subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke ses at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg.

Vedrørende: Sikkerhedshåndbog til brug for politiet i forbindelse med Det Europæiske Råds møder og andre lignende arrangementer.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 26. maj 1997 en Fælles Aktion vedrørende samarbejde om offentlig orden og sikkerhed i forbindelse med større arrangementer i medlemsstaterne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. juli 2001 vedtog Rådet en række konklusioner om sikkerheden i forbindelse med Det Europæiske Råds møder og andre lignende arrangementer, ligesom Task Forcen af Europæiske Politichefer på et møde den 30. – 31. oktober 2001 anbefalede Rådet, at der udfærdiges en sikkerhedshåndbog til brug for politiet i forbindelse med denne type møder.

På den baggrund har det danske formandskab fremlagt et forslag til sikkerhedshåndbog til brug for politiet i forbindelse med Det Europæiske Råds møder og andre lignende arrangementer.

Håndbogen vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 til orientering.

2. Indhold.

Sikkerhedshåndbogen indeholder en række anbefalinger til brug for politiet i forbindelse med Det Europæiske Råds møder og andre lignende arrangementer, herunder med henblik på oprettelsen af permanente kontaktpunkter, der skal fremme informationsudvekslingen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder før, under og efter arrangementer, genindførelse af grænsekontrol og tilrettelæggelsen af den strategiske og operative planlægning.

Endvidere indeholder håndbogen en række anbefalinger vedrørende udsendelse af forbindelsesofficerer, observatører og - efter anmodning - operativ støtte til det land, der afholder et arrangement.

Endelig indeholder håndbogen anbefalinger med henblik på at lette mediernes adgang til praktiske oplysninger i forbindelse med Det Europæiske Råds møder og andre lignende arrangementer.

3. Europa-Parlamentet.

Håndbogen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Håndbogen har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Håndbogen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Håndbogen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Håndbogen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Samarbejdsaftale mellem Europol og USA om udveksling af personoplysninger.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgårelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med.

Det fremgår endvidere af artikel 2, stk. 3, at Europols direktør efter at have konsulteret Styrelsesrådet og efter Rådets godkendelse kan indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og eksterne organisationer. Sådanne aftaler kan først indgås, efter at Rådet med enstemmighed har godkendt disse.

Rådet har desuden ved to rådsafgårelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999 fastsat nærmere regler for Europols videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer samt for Europols modtagelse af information fra tredjeparter.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række eksterne organisationer og tredjelande, herunder USA.

Rådets afgørelse angiver de nærmere betingelser for denne bemyndigelse, herunder at eventuelle bestemmelser i aftalerne om udveksling af oplysninger skal være i overensstemmelse med reglerne i Europol-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne i tilknytning hertil.

For så vidt angår udvekslingen af personoplysninger er det i rådsafgårelsen fastsat, at forhandlinger med tredjelande og eksterne organisationer om videregivelse af personoplysninger først kan påbegyndes, når Rådet med enstemmighed på grundlag af en rapport fra Europol og efter høring af Styrelsesrådet og Den Fælles Kontrolinstans har konstateret, at der ikke er hindringer for at påbegynde sådanne forhandlinger.

Det følger af Rådets afgørelse af 12. marts 1999 om regler for videregivelse af personlige oplysninger fra Europol til tredjelande og eksterne organisationer, at Rådet ved vurderingen af, om Europol bør indlede forhandlinger om videregivelse af personlige oplysninger i forhold til et tredjeland eller en ekstern organisation, skal tage lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i det pågældende tredjeland eller den pågældende eksterne organisation i betragtning.

I en rådserklæring, der blev opnået enighed om i forbindelse med vedtagelsen af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om indledning af forhandlinger mellem Europol og tredjelande samt eksterne organisationer, opfordres Europol til at udarbejde og forelægge rapporter for Rådet om lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i de tredjelande og eksterne organisationer, der er nævnt i rådsafgørelsen.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 opfordrede Rådet Europol til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en samarbejdsaftale.

Et udkast til samarbejdsaftale mellem Europol og USA, der omfatter udvekslingen af strategiske og tekniske oplysninger, men ikke udvekslingen af personoplysninger, blev godkendt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001.

Et forslag til rådsafgørelse, hvorefter Europols direktør bemyndiges til at indlede forhandlinger med USA om at udvide ovennævnte samarbejdsaftale til at omfatte udvekslingen af personoplysninger, blev ligeledes godkendt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001.

På den baggrund er der opnået enighed mellem Europol og USA om et udkast til aftale om udveksling af personoplysninger.

Den Fælles Kontrolinstans har i sin udtalelse om udkastet indstillet, at Rådet godkender udkastet til samarbejdsaftale mellem Europol og USA om udveksling af personoplysninger.

På sit møde den 29. – 30. oktober 2002 besluttede Europols Styrelsesråd at forelægge aftaleudkastet for Rådet, og udkastet vil derfor blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Udkastet til samarbejdsaftale indebærer, at der kan udveksles personoplysninger mellem Europol og USA's kompetente myndigheder med henblik på at samarbejde om at bekæmpe kriminalitet inden for de respektive parters kompetence.

Samarbejdsaftalen vedrører politisamarbejde med henblik på at efterforske konkrete strafbare handlinger.

Anmodninger om udveksling af personoplysninger såvel som besvarelser heraf fremsættes via de kontaktpunkter, der blev oprettet ved samarbejdsaftalen, som blev indgået mellem Europol og USA den 6. december 2001. Denne aftale regulerer fortsat udvekslingen af strategiske og tekniske oplysninger.

Ifølge udkastet til samarbejdsaftale kan Europol således videregive personoplysninger til de amerikanske myndigheder i overensstemmelse med Europol-konventionen, herunder konventionens databeskyttelsesregler.

Der kræves blandt andet samtykke fra den medlemsstat, der har videregivet oplysningerne til Europol, før disse oplysninger kan videregives til de amerikanske myndigheder.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget til rådsafgørelse har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Forslaget til rådsafgørelse har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet ses ikke at berøre subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Rådets afgørelse om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række eksterne organisationer og tredjelande blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 2.- 3. december 1999.

Udkastet til samarbejdsaftale mellem Europol og USA om udveksling af strategiske og tekniske oplysninger og forslaget til rådsafgørelse om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger med USA om udvekslingen af oplysninger mellem Europol og de amerikanske myndigheder blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelle notater blev ved Statsministeriets skrivelse af 29. november 2001 oversendt til Folketingets partier.

Vedrørende: Evaluering af anti-terrorisme Task Forcen i Europol-regi.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Som led i den styrkede indsats mod terrorisme på baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 og i forlængelse af konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 samt det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 er der i Europol-regi etableret en særlig anti-terrorisme Task Force.

Task Forcen blev oprettet for en periode på seks måneder, men er siden forlænget.

Europol's Styrelseråd har gennemført evalueringer af Task Forcen efter seks måneder og efter et års virksomhed. På et møde i Europol's Styrelsesråd den 29. – 30. oktober 2002 blev der opnået enighed om at indstille til Rådet, at Task Forcens aktiviteter overtages af Europol under nærmere bestemte vilkår.

Formandskabet har på den baggrund fremlagt et forslag til rådskonklusioner i overensstemmelse med Styrelsesrådets anbefalinger.

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Konklusionerne indebærer, at Task Forcens aktiviteter overføres til Europol pr. 1. januar 2003, idet Europol i samarbejde med medlemsstaternes terrorisme-eksperter vurderer, hvilke projekter der bør fortsættes inden for rammerne af Europol's almindelige virksomhed. Aktiviteterne og personale vil blive overført til Europol i løbet af en overgangsperiode på tre måneder.

Endvidere følger det af forslaget, at medlemsstaterne opfordres til at overveje udstationeringen af terrorisme-eksperter ved Europol, herunder ved de nationale enheder, med henblik på at bevare den oparbejdede ekspertise og sikre kontinuiteten i arbejdet.

Endelig følger det af forslaget, at Europol fremlægger en handlingsplan for overførelsen af aktiviteterne til Europol, herunder vedrørende de økonomiske konsekvenser, for Styrelsesrådet på et møde i december måned 2002 med henblik på godkendelse.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse

4. Høring.

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at berøre subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke ses at have statsfinansielle konsekvenser, idet Danmarks bidrag til Europols budget for 2003 afholdes af Rigspolitechefen inden for de bevillingsmæssige rammer.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg.

Konklusionerne, der blev vedtaget på det ekstraordinære rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 21. september 2001.

Vedrørende: Rapport om fælles toldaktioner i 2001.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Medlemsstaternes toldmyndigheder udfører hvert år en række fælles kontrolaktioner. Toldkontrolaktionerne gennemføres på grundlag af bestemmelserne i Rådets resolution af 9. juni 1997 vedrørende en håndbog om fælles kontrolaktioner og efter retningslinier fastlagt i "Håndbogen for Fælles Toldaktioner".

Aktionerne vedrører især kontrol med varer, der udgør en trussel for EU's borgere eller mod medlemsstaternes økonomiske velfærd, f.eks. narkotika, psykotrope stoffer eller cigaretter.

Rapporten forelægges Rådet til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002.

2. Indhold.

På grundlag af den operationelle plan, der er vedtaget i 2000, gennemførte medlemsstaterne i 2001 i alt 2 fælles aktioner. Aktionerne var rettet mod narkotika og andre følsomme varer.

Det spanske formandskab har udarbejdet en rapport om de fælles toldaktioner i 2001. Af rapporten fremgår det for hver enkelt aktion, hvad formålet med aktionen var, de mere praktiske detaljer som varighed og deltagerlande samt en kort evaluering af aktionerne.

Rapporten slutter med nogle generelle betragtninger om de fælles kontrolaktioner og bemærker bl.a., at der i højere grad er åbnet op for, at toldmyndighederne i ansøgerlandene kan deltage i de fælles toldaktioner med henblik på at forbedre samarbejdet med disse myndigheder og sikre, at de gradvis tilpasser deres operationelle kapacitet til niveauet i EU-landene.

Det fremhæves ligeledes, at aktionerne er med til at fremme gennemførelsen af og bidrage til virkeliggørelsen af de mål, der blev opstillet af Det Europæiske Råd i Tammerfors og Wien, i overensstemmelse med den strategi, der er fastlagt i meddelelsen om en toldunionsstrategi.

3. Europa-Parlamentet.

Rapporten har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af rapporten.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Rapporten har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Rapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Rapporten har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Rapport vedrørende organiseret kriminalitet for 2002.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Råd besluttede i november 1993, at der årligt skal udarbejdes en situationsrapport vedrørende udviklingen i den organiserede kriminalitet.

Det første situationsrapport blev udarbejdet for året 1994, og siden 1998 er der som tillæg til den fortrolige rapport ligeledes udarbejdet en særlig version med henblik på offentliggørelse.

I maj måned 2001 blev det besluttet at lade rapporten ændre karakter til en trusselvurdering i forhold til den organiserede kriminalitets udbredelse i medlemsstaterne.

Rapporten for 2002 er udarbejdet af Europol på baggrund af bidrag fra medlemsstaterne.

Rapporten vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. november 2002 med henblik på, at Rådet tager rapporten og Europols anbefalinger til efterretning.

2. Indhold.

Rapporten foreligger som nævnt i to udgaver, hvoraf den ene udgave indeholder fortrolige oplysninger, mens den anden er udarbejdet med henblik på offentliggørelse.

I rapporten redegøres der for udviklingen i 2002 for så vidt angår den organiserede kriminalitet.

Rapportens afsnit vedrørende Danmark er udarbejdet på grundlag af Rigspolitechefens Situationsrapport om Organiseret Kriminalitet i Danmark i 2001, der er offentliggjort.

Efter en gennemgang af organisationstyper, grupperinger, kriminalitetsformer og kriminalitetsmønstre samt de retshåndhævende myndigheders indsats på området følger den egentlige trusselvurdering, som på baggrund af en række politiske, økonomiske, sociale og teknologiske faktorer tegner et billede af den trussel, som organiseret kriminalitet udgør i forhold til EU. Endelig indeholde rapporten en række anbefalinger vedrørende bl.a. den operationelle og efterretningsmæssige indsats.

Rapporten anbefaler således blandt andet, at medlemslandene i samarbejde med de relevante institutioner og myndigheder formulerer en strategi for prioritering, samarbejde og gennemførelse.

se af relevante initiativer med henblik på forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Endvidere anbefales øget samarbejde med tredjelande, herunder navnlig kandidatlande.

For så vidt angår det strafferetlige samarbejde fremhæves de aktuelle harmoniseringstiltag vedrørende bekæmpelse af menneskehandel som en model for fremtidig udvikling på området.

Endvidere anbefaler rapporten, at der på det operationelle område gøres øget brug af fælles efterforskningshold, mens der på efterretningsområdet gives anbefalinger om mere praktisk orienterede analyseteknikker, for så vidt angår nøglepersoners rolle i kriminelle organisationer.

3. Europa-Parlamentet.

Rapporten har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Rapporten har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Rapporten har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Rapporten er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Rapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Rapporten for 2002 har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Folketingets Europaudvalg.

Vedrørende: Midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i december måned 1999 Den Europæiske Unions narkotikastrategi 2000-2004, der fastlægger de overordnede retningslinjer og mål for Den Europæiske Unions indsats på narkotikaområdet. Punkt 53 i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde har følgende ordlyd:

”53. Det Europæiske Råd noterer sig EU's narkotikastrategi (2000-2004). Det opfordrer de institutioner og organer, der er berørt af strategien, til hurtigt at gennemføre den og aflægge rapport om de første resultater senest ved udgangen af 2002.”

Det overordnede mål nr. 2 i EU's narkotikastrategi (2000-2004) er at sikre, at alle aktioner til bekæmpelse af narkotika evalueres.

På sit møde i Santa Maria de Feira i juni måned 2000 godkendte Det Europæiske Råd EU's narkotikahandlingsplan, som konkretiserer målsætningerne i narkotikastrategien.

Endvidere har handlingsplanen til formål at skabe et solidt grundlag for senere evalueringer af narkotikastrategien. Handlingsplanens punkt 2.2.1. har følgende ordlyd:

”Kommissionen skal sørge for passende midtvejs- og slutevaluering af narkotikastrategien (2000-2004) på grundlag af denne handlingsplan og forelægge rapporterne for Rådet og Europa-Parlamentet.”

I konklusionerne fra det uformelle justits- og indenrigsministtermøde i København den 13. – 14. september 2002, hedder det i punkt 1 vedrørende EU's narkotikapolitik:

”Der bør gennemføres en midtvejsevaluering af gennemførelsen af EU's Narkotikastrategi og Handlingsplan inden udgangen af 2002 med henblik på, at der kan forelægges en midtvejsrapport for Det Europæiske Råd i København i december måned 2002. Midtvejsrapporten til Det Europæiske Råd bør omfatte klare politiske retningslinjer for den fremtidige indsats, som skal fastlægges af Rådet.”

Den 4. november 2002 fremlagde Kommissionen sin meddelelse vedrørende midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi, der udgør Kommissionens bidrag til den i handlingsplanens punkt 2.2.1. nævnte midtvejsevaluering af EU's narkotikastrategi (2000-2004).

I overensstemmelse med konklusionerne fra det uformelle justits- og indenrigsministtermøde i København den 13. – 14. september 2002 har det danske formandskab udarbejdet et udkast til en note fra Rådet til Det Europæiske Råd vedrørende midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi med henblik på over for Det Europæiske Råd at fremkomme med en række klare politiske retningslinier for den fremtidige indsats på narkotikaområdet.

Udkastet til note vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.–29. november 2002 med henblik på godkendelse og forelæggelse for Det Europæiske Råd i København den 12.–13. december 2002.

2. Indhold.

Formålet med formandskabets note, som er udarbejdet på baggrund af anbefalingerne i Kommissionens meddelelse, er at sikre sammenhæng, kontinuitet og synlighed i gennemførelsen af handlingsplanens sidste fase i 2002-2004.

Noten indeholder for det første en række generelle overvejelser, herunder vedrørende subsidiaritetsprincippet, idet det fremgår, at EU kun bør deltage i fælles aktioner, når målene med disse aktioner ikke kan gennemføres tilstrækkeligt eller mere hensigtsmæssigt på nationalt plan. I tilknytning hertil anføres det, at EU's fremtidige narkotikabekæmpende indsats navnlig bør rettes mod problemer af grænseoverskridende karakter, herunder udbuddet af narkotika. Det understreges endvidere, at medlemsstaternes nationale narkotikapolitikker bør kunne afspejle nationale forhold, idet det dog bør tilstræbes, at de er indbyrdes forenelige og ikke underminerer hinanden.

For hvert af de i noten prioriterede indsatsområder henstilles det, at der i EU-regi udarbejdes et udmøntningspapirer, som angiver hvilke aktiviteter, der på det pågældende område bør udføres inden for nærmere fastsatte tidsfrister. Det angives ligeledes, hvilke aktører der skal være ansvarlige for gennemførelsen.

Med henblik på at sikre overvågningen og styringen af disse aktiviteter henstilles det i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse, at der nedsættes en styregruppe bestående af repræsentanter for formandskabet, Kommissionen, Europol og Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug. Styregruppen har til opgave at bistå Kommissionen med den endelige evaluering i 2004.

For så vidt angår de overordnede politiske prioriteringer, anføres det, at EU's narkotikastrategi fortsat bør fokusere på de stærkt afhængighedsskabende stoffer heroin og kokain, herunder crack, idet der yderligere lægges op til en særligt målrettet indsats over for syntetisk narkotika. Endvidere lægges der op til en bredere samfundsmæssig tilgang over for narkotikaproblemet,

således at indsatsen tager hensyn til sammenhængen mellem narkotikamisbrug og andre sociale faktorer, herunder fattigdom, arbejdsløshed og social udstødelse.

Endelig anføres det, at der fortsat i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler med tredje lande bør indføres såkaldte narkotikaklausuler, hvor dette findes passende, og at der i udviklings-samarbejdet med tredjelande bør lægges vægt på udvikling af alternative afgrøder. EU's fremtidige narkotikabekæmpende indsats bør ifølge udkastet til note afgrænses til en række nærmere angivne regioner med særlig betydning for udbuddet af narkotika i EU, idet opmærksomheden navnlig bør vendes mod udryddelsen af opiumsvalmuer i Afghanistan.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til note har ikke været forelagt Europa-parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til note har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til note er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til note har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til note har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Vedrørende: Henstilling fra medlemsstaternes repræsentanter forsamlet i Rådet vedrørende behandling af stofmisbrugere i fængsler.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i december måned 1999 Den Europæiske Unions narkotikastrategi 2000-2004.

Ifølge narkotikastrategiens pkt. III 4 er det et af narkotikastrategiens overordnede mål at prioritere begrænsningen af skadelige virkninger ved narkotikamisbrug.

På sit møde i Santa Maria de Feira i juni måned 2000 godkendte Det Europæiske Råd EU's narkotikahandlingsplan, som konkretiserer målsætningerne i narkotikastrategien.

Af narkotikahandlingsplanens punkt 3.1.3.1 – 4 fremgår bl.a. følgende:

”Medlemsstaterne skal tilvejebringe et bredt spektrum af behandlingstjenester for narkotikamisbrugere samt effektive foranstaltninger til at hjælpe mennesker, der er alvorligt afhængige; det omfatter også foranstaltninger til begrænsning af sundhedsrelaterede skader.

Medlemsstaterne skal afsætte tilstrækkelige ressourcer til narkotikabehandling, således at stofmisbrugere, der gerne vil i behandling, kan garanteres indlæggelse eller ambulante behandling inden for en rimelig tidsfrist.

[...]

”Medlemsstaterne skal sikre, at der tages passende hensyn til social og erhvervsmæssig rehabilitering og reintegration af tidligere narkomaner. Der skal gøres fuld brug af fællesskabsprogrammerne på dette område.”

Endvidere har narkotikahandlingsplanens punkt 3.4.3 følgende ordlyd:

”Medlemsstaterne skal intensivere deres indsats for at etablere narkotikaforebyggelses og behandlingstjenester og, i det omfang der er behov herfor, foranstaltninger til at begrænse sundhedsrelaterede skader i fængsler og efter løsladelse.”

På denne baggrund har det danske formandskab udarbejdet et udkast til en henstilling fra medlemsstaternes repræsentanter forsamlet i Rådet vedrørende behandling af stofmisbrugere i fængsler.

Udkastet til henstilling vil blive forelagt i tilknytning til rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

I udkastet til henstilling opfordres medlemsstaterne til at iværksætte en række tiltag med henblik på at sikre rammerne for en hensigtsmæssig behandling af stofmisbrugere i fængsler.

Baggrunden for udkastet til henstilling er at prioritere indsatsen over for stofmisbrug i fængsler, således at fængsler for så vidt muligt holdes stoffri.

Indsatsen over for stofmisbrug i fængsler bør efter udkastet til henstilling sigte mod rehabilitering og forebyggelse. Medlemsstaterne opfordres til, at det i forbindelse med behandlingen sikres, at der tages behørigt hensyn til principperne om patientens samtykke og lægers tavshedspligt.

Endvidere opfordres medlemsstaterne til at overveje, om programmer, der reducerer skader forvoldt ved narkotikamisbrug, kan indføres og udbredes.

I øvrigt vedrører udkastet til henstilling principper for driften af kontrollerede stoffri afdelinger, opfølgning af eventuel behandling i forbindelse med løsladelse samt muligheden for at lade stofmisbrugere afsone deres straf i almindelige behandlingsinstitutioner. I den forbindelse lægges der vægt på speciel uddannelse af fængselspersonale, ligesom medlemsstaterne i videst muligt omfang bør udveksle oplysninger om bedste praksis på området.

Endelig lægges der op til et øget samarbejde mellem afsoningsinstitutioner og det almindelige behandlingssystem samt sociale myndigheder.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til henstilling har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til henstilling har været drøftet med Direktoratet for Kriminalforsorgen, men har i øvrigt ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Udkastet til henstilling har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til henstilling er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til henstilling har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til henstilling er oversendt til Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg i forbindelse med den samlede oversendelse i juni måned 2002 af danske formandskabsinitiativer på Justitsministeriets område.

Vedrørende: Rådets henstilling vedrørende generisk klassifikation af nye former for syntetisk narkotika.

1. Formål og indhold

Formandskabet har den 8. juli 2002 fremsat forslag til Rådets resolution om generisk klassificering af nye syntetiske narkotika.

I den form hvori forslaget foreligger efter forhandlingerne, hilser Rådet det velkommen, at Kommissionen med sigte på umiddelbart eller hurtigere at bringe nye syntetiske stoffer ind under narkotikakontrolområdet har taget initiativ til i forbindelse med evalueringen af den fælles aktion vedrørende nye former for syntetisk narkotika og i samarbejde med Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EONN), Det Internationale Kontroludvalg for Narkotiske Midler, De Forenede Nationers Narkotikakontrolprogram, Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og Europarådets Pompidougruppe at iværksætte en teknisk vurdering af mulighederne for at:

- a) definerer et system for generisk klassificering af specifikke grupper af syntetisk narkotika; og
- b) etablere et system til midlertidig hasteklassificering.

Endvidere skal mulighederne undersøges for at inkorporere et eller begge systemer i medlemsstaternes nationale lovgivninger.

Forslaget opfordrer samtidig medlemsstaterne til at samarbejde med Kommissionen om at indsamle de nødvendige informationer til brug for de omhandlede vurderinger og undersøgelser.

2. Nærhedsprincippet m.v.

Forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

3. Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Forslaget har ikke været forlagt for Europa-Parlamentet.

4. Gældende danske regler

De gældende danske regler indebærer at nye syntetiske stoffer klassificeres individuelt efter bekendtgørelse om euforiserende stoffer. Klassificeringen forudsætter, at der enten foreligger en international vedtagelse eller et skøn fra Sundhedsstyrelsen om, at et stof frembyder fare eller ganske særlig fare i anledning af sine euforiserende egenskaber.

5. Konsekvenser

Forslaget indebærer ingen forpligtelser for medlemsstaterne og vil som udgangspunkt heller ikke medføre administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Høring

Formandskabets forslaget er udarbejdet i samarbejde med Justitsministeriet, Sundhedsstyrelsen og Lægemiddelstyrelsen. Forslaget har ikke været i høring.

Vedrørende: Gennemførelsen af den europæiske indsats over for syntetisk narkotika.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i december måned 1999 Den Europæiske Unions narkotikastrategi 2000-2004.

Ifølge narkotikastrategiens pkt. III 5 er det et af strategiens overordnede mål at styrke bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, ulovlig handel med narkotika og hermed forbunden organiseret kriminalitet samt andre former for narkotikakriminalitet.

Endvidere er formålet med strategien at styrke politi- og toldsamarbejdet og det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne.

Ifølge narkotikastrategiens pkt. III skal der i løbet af 5 år opnås en betydelig begrænsning i omfanget af hvidvaskning af penge og ulovlig handel med prækursorer, dvs. de lovlige hjælpestoffer, der indgår i fremstillingen af syntetisk narkotika.

På sit møde i Santa Maria de Feira i juni måned 2000 godkendte Det Europæiske Råd EU's narkotikahandlingsplan, som konkretiserer målsætningerne i narkotikastrategien.

Narkotikahandlingsplanens punkt 4.1.1.4 har følgende ordlyd:

”Medlemsstaterne skal med bistand fra Europol drøfte nærmere, om det er muligt at kombinere retsvidenskabelige oplysninger og oplysninger om retshåndhævelse med henblik på at klarlægge, hvordan syntetiske narkotika fremstilles og handles, hvordan deres sammensætning er, og hvilke personer, der er indblandet i fremstillingen og andelen. Til dette formål bør medlemsstaternes retsvidenskabelige laboratorier udveksle oplysninger om analyser af prøver, der stammer fra beslaglæggelser af syntetisk narkotika. Hvis det er hensigtsmæssigt, bør resultaterne gøres tilgængelige for de relevante sundhedsmyndigheder i medlemsstaterne.”

Endelig lægger handlingsplanens punkt 5.1.1 op til et øget samarbejde med kandidatlandene med henblik på at sikre disses gennemførelse af fællesskabsretten på narkotikaområdet, ligesom det i punkt 5.2.1 anføres, at den narkotikabekæmpende indsats i kandidatlandene samt i de regioner, hvor narkotika produceres eller passerer igennem, bør opprioriteres.

I konklusionerne fra det uformelle justits- og indenrigsministtermøde i København den 13. – 14. september 2002 angives en række retningslinier for EU's fremtidige narkotikapolitik, og om bekæmpelse af syntetisk narkotika hedder det i konklusionerne:

”Der bør navnlig fokuseres på ulovlig produktion, distribution og misbrug af syntetiske stoffer i EU's medlemsstater. Udviklingen på området for de syntetiske stoffer er alarmerende. Nye og farlige syntetiske stoffer er blevet introduceret, og der er opstået nye former for misbrug blandt nye typer af misbrugere. Situationen kræver en øjeblikkelig og samlet indsats i Den Europæiske Union. [...]”

I den forbindelse peges der på behovet for en sammenhængende EU-politik, som skal gennemføres via en række nærmere angivne tiltag med henblik på at bekæmpe syntetisk narkotika.

På denne baggrund har det danske formandskab udarbejdet et udkast til en handlingsplan, som i overensstemmelse med konklusionerne fra det uformelle justits- og indenrigsministtermøde i København nøje afgrænser den fremtidige indsats over for syntetisk narkotika.

Udkastet til handlingsplan vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.–29. november 2002 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Udkastet til handlingsplan konkretiserer konklusionerne fra det uformelle justits- og indenrigsministtermøde i København i forhold til bekæmpelse af syntetisk narkotika. Papiret skitserer en række nærmere tiltag på området og angiver konkrete måldatoer for deres endelige gennemførelse. Tiltagene retter sig mod forskellige led i produktions- og distributionsnetværkene for syntetisk narkotika.

For så vidt angår indsatsen over for produktionen af syntetisk narkotika, foreslås det således at oprette en database over de lovlige stoffer, der som prækursorer indgår i fremstillingen af syntetisk narkotika, med henblik på at blive i stand til at identificere de producenter, hvis lovlige produkter er indgået i et bestemt syntetisk stof.

Som et yderligere led i indsatsen over for produktionen af syntetisk narkotika bør der ifølge udkastet til handlingsplan etableres et samarbejde vedrørende beslaglæggelse af ulovlige laboratorier inden for Den Europæiske Union baseret på fælles standarder for systematisk udveksling af strategisk, taktisk og operationel information mellem de retshåndhavende myndigheder.

Endvidere opfordres Europol til at gennemføre et systematisk studie af kemikere, som er kendt for eller mistænkes for at være involveret i den ulovlige fremstilling af syntetiske stoffer, med henblik på at vurdere hensigtsmæssigheden af en særlig efterforskningsindsats over for disse personer.

De øvrige tiltag er rettet mod distributionen af syntetisk narkotika. Kommissionen anmodes således om på baggrund af medlemsstaterne hidtidige erfaringer med analyse af beslaglagt syntetisk narkotika at fremkomme med forslag til en bedre kortlægning af de forskellige distributionsnetværk.

Indsatsen over for distributionen af syntetisk narkotika på gadeplan skal forbedres ved etablering af partnerskaber mellem retshåndhævende myndigheder og det civile samfund, herunder navnlig indehavere af faciliteter, der er egnet til distribution af syntetiske stoffer.

Endelig skal der i forbindelse med den internationale indsats ske en regelmæssig vurdering af den trussel, der er forbundet med syntetiske stoffer fra lande uden for Den Europæiske Union, med henblik på at identificere stofferne og fastlægge, i hvilket omfang organiserede kriminelle grupper er involveret, herunder navnlig i forhold til kandidatlandene.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til handlingsplan har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til handlingsplan har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til handlingsplan er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til handlingsplan har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til handlingsplan har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Vedrørende: Første statusrapport om anden runde af gensidige evalueringer vedrørende medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders rolle i bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 5. december 1997 en fælles aktion vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemslande.

Emnet for den første evalueringsrunde var forsinkelser i forbindelse med gennemførelse af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager og hasteanmodninger om beslaglæggelse af formuegoder med særligt henblik på tilfælde, hvor der er tale om organiseret kriminalitet.

Emnet for den anden evalueringsrunde er de retshåndhævende myndigheder og disses rolle i bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel. Formålet er at evaluere, hvordan internationale instrumenter vedrørende retshåndhævelse og narkotikahandel udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

Det følger af den fælles aktion, at formandskabet én gang årligt skal informere Rådet om evalueringsresultaterne. En statusrapport for anden evalueringsrunde forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på, at Rådet tager rapporten til efterretning.

2. Indhold.

Evalueringen af det enkelte medlemsland foretages af en særligt udpeget ekspertgruppe på tre personer i samarbejde med Rådssekretariatet. På baggrund af besvarelsen af et omfattende spørgeskema samt en uges besøg i det pågældende medlemsland udarbejdes en evalueringsrapport, der dels indeholder en række henstillinger til det pågældende medlemsland dels en række generelle anbefalinger, f.eks. med henblik på initiativer på EU-plan.

På baggrund af ekspertgruppernes rapporter om de enkelte lande udarbejder formandskabet en rapport, der indeholder en sammenfatning af landerapporterne og henstillingerne i forbindelse hermed.

Formandskabet har nu udarbejdet den første statusrapport, der omfatter evalueringen af Øst-rig, Sverige, Luxembourg, Tyskland og Belgien.

Statusrapportens anbefalinger vedrører områder, som må antages at have relevans for samtlige medlemsstater. Det anbefales således, at medlemsstaterne tager en række eksempler på god praksis i de evaluerede medlemslande op til nærmere overvejelse, herunder initiativer vedrørende bekæmpelse af fritidsmisbrug af syntetisk narkotika blandt unge.

De øvrige anbefalinger vedrører bl.a. øget brug af informationsteknologi med henblik på at lette anvendelsen af efterretninger i retshåndhævelsesøjemed. Endvidere fremhæves erfaringerne med fælles efterforskningshold.

På området for koordinering og samarbejde anbefales det medlemsstaterne i samarbejde med Europol at øge de retshåndhævende myndigheders til, hvilke former for bistand Europol kan tilbyde. Endelig lægger rapporten op til en nøjere drøftelse blandt medlemsstaterne om den mulige indførelse af et fælles elektronisk sagsregister på toldområdet, ligesom medlemsstaterne på baggrund af erfaringerne fra politi- og toldsamarbejdet i Norden anbefales at overveje udstationering af fælles narkotikaforbindelsesofficerer såvel inden som uden for EU.

3. Europa-Parlamentet.

Statusrapporten vil blive oversendt Europa-Parlamentet til orientering i forlængelse af råds-mødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. november 2002.

4. Høring.

Statusrapporten har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Statusrapporten er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Statusrapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Statusrapporten har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Europaudvalg. Den fælles aktion vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemslande, har været forelagt for udvalgene til orientering forud for rådsmødet den 5. december 1997. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 21. november 1997.

Vedrørende: Forhandlingerne om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 blev der afholdt et ekstraordinært rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 og et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 med henblik på at drøfte mulighederne for at styrke bekæmpelsen af terrorisme. Rådet og Det Europæiske Råd vedtog i forbindelse hermed en række konklusioner vedrørende initiativer som led i en styrkelse af indsatsen på området.

I konklusionerne lægges der op til en nærmere undersøgelse af mulighederne for at indgå en aftale mellem EU og USA på grundlag af artikel 38 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) med henblik på at styrke det strafferetlige samarbejde om bekæmpelse af bl.a. terrorisme.

På den baggrund vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002 et forhandlingsmandat med henblik på bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 vil formandskabet orientere om status for forhandlingerne. Rådet vil endvidere drøfte formandskabets oplæg til EU's forhandlingsposition i forbindelse med de fortsatte forhandlinger med USA.

2. Indhold.

Det følger af artikel 38, jf. artikel 24, i TEU, at Rådet kan bemyndige formandskabet, der om nødvendigt bistås af Kommissionen, til at indlede forhandlinger med en eller flere stater eller internationale organisationer om indgåelse af en aftale om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager. Sådanne aftaler indgås af Rådet med enstemmighed efter henstilling fra formandskabet. Ingen aftale er bindende for en medlemsstat, hvis repræsentant i Rådet meddeler, at medlemsstaten må opfylde de krav, der gælder ifølge dens egen forfatningsmæssige procedure. De øvrige medlemmer af Rådet kan vedtage, at aftalen skal gælde foreløbigt for dem.

Forhandlingsmandatet indeholder en beskrivelse af de rammer, der udgør EU's forhandlingsgrundlag i forhold til USA, ligesom mandatet beskriver en række områder, som formandskabet skal lægge særlig vægt på under forhandlingerne med USA.

Forhandlingsmandatet omfatter for det første en række generelle principper for samarbejdet mellem EU og USA. Det er således en betingelse for indgåelse af en aftale, at aftalen indeholder de nødvendige garantier for beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder i forbindelse med dødsstraf, livstidsstraf og faktisk livstidsstraf. En eventuel aftale vil således skulle fastlægge, at der fortsat ikke er pligt til at udlevere til dødsstraf.

Herudover indeholder forhandlingsmandatet en række emner, som formandskabet skal lægge særlig vægt på under forhandlingerne. Disse emner afspejler dels drøftelserne mellem medlemslandene dels de uformelle drøftelser mellem formandskabet og USA. En aftale vil således bl.a. kunne omhandle udlevering af egne statsborgere og begrænsning af muligheden for at afslå udlevering i forbindelse med politiske forbrydelser. Endvidere vil aftalen kunne omhandle særlige former for gensidig bistand i straffesager, herunder bestemmelser om fælles efterforskningshold og afhøring ved hjælp af videokonference.

Formandskabet skal i forbindelse med forhandlingerne være opmærksom på de regler, der følger af konventionen af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i EU (1995-konventionen), konventionen af 27. september 1996 om udlevering mellem EU's medlemsstater (1996-konventionen) samt konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater (2000-konventionen).

Det følger af forhandlingsmandatet, at formandskabet løbende skal orientere Rådet om drøftelserne med USA, ligesom der er nedsat en ekspertgruppe, som skal følge forhandlingerne og fremkomme med forslag til formandskabet.

Når forhandlingerne er afsluttet, vil et eventuelt udkast til aftale mellem EU og USA skulle forelægges for Rådet med henblik på godkendelse.

Der er under dansk formandskab afholdt en række forhandlingsmøder på embedsmandsniveau mellem EU og USA. I den forbindelse vil formandskabet med udgangspunkt i forhandlingsmandatet redegøre for status for forhandlingerne. Det forventes, at formandskabet i den forbindelse vil lægge op til, at forhandlingerne med USA fortsætter på grundlag af mandatet med henblik på, hvis det er muligt, at opnå politisk enighed om en aftale med USA inden udgangen af 2002.

Formandskabet forventes ligeledes at foreslå, at der søges udarbejdet et udkast til aftale vedrørende en række emner inden for udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

Endelig forventes formandskabet i lyset af forhandlingerne at foreslå mindre justeringer i de oprindeligt fastlagte forhandlingspositioner uden dog at ændre de særlige forudsætninger for forhandlingsmandatet.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forhandlingerne med USA ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forhandlingerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Det er endnu ikke muligt at vurdere, hvorvidt en eventuel aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forhandlingerne har ikke statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til forhandlingsmandat med henblik på Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse)

den 25. –26. april 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 11. og 15. april 2002.

Herudover blev udkast til rådskonklusioner forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for det ekstraordinære rådsmøde den 20. september 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt den 18. september 2001. Rådskonklusionerne blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 21. september 2001.

Endvidere blev Folketingets Europaudvalg den 21. september 2001 orienteret om det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd samme dag. Folketingets Europaudvalg modtog efterfølgende den 25. september 2001 en mundtlig redegørelse for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd, ligesom konklusionerne fra mødet er oversendt til udvalget.

Gennemførelsen af rådskonklusionerne har endvidere været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 2. oktober og 5. oktober 2001.

Gennemførelsen af rådskonklusioner har endelig været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 3. december 2001.

Forbindelserne med USA blev endvidere forelagt til orientering for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 14. februar 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse af bødestrafte.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurene for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandarder for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.2. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Sikre inddrivelse af bødestrafte, som en medlemsstat har idømt fysiske eller juridiske personer, i en anden medlemsstat. Man bør i den forbindelse være opmærksom på bestemmelserne herom i konventionen af 13. november 1991 mellem De Europæiske Fællesskabers medlemsstater om gennemførelse af udenlandske afgørelser på det strafferetlige område.

Foranstaltning nr. 18: Udarbejdelse af et instrument, der gør det muligt for bopælsstaten at sikre inddrivelse af bødestrafte, som en fysisk eller juridisk person er blevet idømt i en anden medlemsstat. I dette instrument vil der kunne fastlægges bestemmelser om automatisk inddrivelse af bøder, der er idømt for lovovertrædelser, eller eventuelt forenklet godkendelsesprocedure. Instrumentet bør i videst muligt omfang indeholde bestemmelser om den procedure, der skal følges i tilfælde af manglende betaling. Der skal under drøftelserne tages hensyn til forskellene mellem EU's medlemsstater for så vidt angår juridiske personers ansvar.”

På denne baggrund har Frankrig, Sverige og Storbritannien fremsat et forslag til en rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 drøftede Rådet en række udestående spørgsmål.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at bødef afgørelser truffet i en medlemsstat (domsstaten) som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen (fuldbyrdsstaten), uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Forslaget bygger på den forenkede procedure for eksekvatur, som er fastlagt i Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

En "afgørelse" omfatter en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde, hvad enten afgørelsen er truffet af en domstol eller af en administrativ myndighed i forbindelse med overtrædelse af strafferetlige regler, hvis afgørelsen i øvrigt kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Herudover omfatter definitionen af en "afgørelse" en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde af en administrativ myndighed for overtrædelse af administrative regler, hvis afgørelsen kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Endelig er en afgørelse vedrørende administrative forseelser omfattet af definitionen "afgørelse", når afgørelsen er truffet af en domstol med kompetence i straffesager.

"Bødestraf" defineres som en forpligtelse til at betale et fastsat beløb, herunder erstatning til ofre, der pålægges i forbindelse med en straffesag, og sagsomkostninger. Begrebet omfatter ikke afgørelser om konfiskation eller afgørelser, der kan gennemføres i medfør af Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

"Domsstaten" er den medlemsstat, der har truffet en afgørelse om en bødestraf, mens "fuldbyrdsstaten" er den medlemsstat, der skal fuldbyrde afgørelsen (inddrive bøden).

Efter artikel 1a skal medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, hvilke nationale myndigheder der er kompetente til at handle i medfør af rammeafgørelsen.

Efter artikel 1b berører rammeafgørelsen ikke forpligtelsen til at respektere grundlæggende rettigheder og principper som fastsat i artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 2 indebærer, at en dom ledsaget af et certifikat kan sendes til en medlemsstat, hvor den domfældte efter det oplyste har aktiver, indtægt, opholder sig eller - for juridiske persons vedkommende - har hjemsted. Certifikatet, som er optrykt som bilag til afgørelsen, skal være underskrevet og dets indhold bekræftet af de kompetente myndigheder i domsstaten. Afgørelsen kan sendes direkte til de kompetente myndigheder i fuldbyrdesstaten.

Efter artikel 3 skal en dom, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 2, anerkendes af fuldbyrdesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse.

Formuleringen af bestemmelsen svarer til de relevante bestemmelser i Bruxelles I- forordningen.

Fuldbyrdesstaten kan dog afslå anerkendelse og gennemførelse, hvis der i medfør af artikel 4 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 4 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdesstaten kan afslå fuldbyrdelse. Det gælder for det første i tilfælde, hvor det i artikel 2 nævnte certifikat ikke er udarbejdet, hvis certifikatet ikke er korrekt udfyldt, eller hvis oplysningerne i certifikatet er åbenlyst forkerte. Dernæst kan fuldbyrdesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastlægges, at den pågældende fysiske eller juridiske person allerede i fuldbyrdesstaten eller i et tredje land, herunder en tredje medlemsstat, er dømt for den samme forbrydelse, som dommen vedrører, og dommen allerede er fuldbyrdet. Fuldbyrdesstaten kan endvidere afslå fuldbyrdelsen, hvis dommen vedrører forhold, der er begået uden for domsstatens territorium, og forholdet ikke er strafbart efter fuldbyrdesstatens lovgivning, eller fuldbyrdelsen efter lovgivningen i fuldbyrdesstaten ikke er mulig på grund af forældelse. *I relation til forældelse er det yderligere en betingelse, at forholdet hører under fuldbyrdesstatens jurisdiktion.* Herudover kan fuldbyrdesstaten afslå fuldbyrdelse, hvis dommen vedrører en person, der ifølge fuldbyrdesstaten er omfattet af strafferetlig immunitet. Desuden kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der efter fuldbyrdesstatens lovgivning er under den kriminelle lavalder. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der ikke var til stede ved domsafsigelsen, og ikke var behørigt varslet om sagen. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis bødebøbet ikke er højere end 70 Euro eller et beløb svarende hertil.

En beslutning om ikke at fuldbyrde dommen skal træffes snarest muligt og i visse tilfælde efter drøftelse med domsstaten og straks meddeles domsstaten.

Hvis et forhold ikke er begået på domsstatens territorium, kan fuldbyrdesstaten ifølge artikel 5 beslutte at nedsætte bøden til det bødemaksimum, der er gældende for forhold af samme

karakter i fuldbyrdesstaten, *hvis forholdet hører under fuldbyrdesstatens jurisdiktion*. Den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten kan om nødvendigt omregne bøden til fuldbyrdesstatens valuta til vekselkursen på det tidspunkt, da bødet blev idømt. Denne omregning vil alene være nødvendig i forhold til de EU-lande, der ikke har Euroen som national valuta, dvs. Danmark, Sverige og Storbritannien.

Artikel 6 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdesstatens regler, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen af dommen. Dette gælder dog ikke bøder, der pålægges en juridisk person, idet fuldbyrdeslandet er forpligtet til at fuldbyrde dommen, selv om fuldbyrdesstaten ikke kan pålægge juridiske personer strafferetligt ansvar. Det gælder endvidere ikke i tilfælde af anvendelse af en forvandlingsstraf for bøden. Efter artikel 7 kan fuldbyrdesstaten således, hvis dommen ikke kan fuldbyrdes, som alternativ anvende frihedsstraf. Dette gælder imidlertid alene, hvis såvel domsstatens som fuldbyrdeslandets lovgivning giver mulighed herfor. Hvis der anvendes forvandlingsstraf, må denne straf ikke overstige den maksimumstraf, der er angivet i det fremsendte certifikat.

Artikel 8 vedrører amnesti, benådning samt fornyet prøvelse af dommen. Bestemmelsen indebærer, at såvel domsstaten som fuldbyrdesstaten kan træffe afgørelse om benådning og amnesti. Alene domsstaten kan tage stilling til fornyet prøvelse af dommen.

Efter artikel 9 skal fuldbyrdesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af dommen, hvis der fra domsstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Artikel 10 medfører, at midlerne fra fuldbyrdelsen tilfalder fuldbyrdesstaten, medmindre andet er aftalt mellem domsstaten og fuldbyrdesstaten.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten skal efter artikel 11 straks underrette domsstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af dommen ikke kan fuldbyrdes.

Efter artikel 12 mister domsstaten retten til at fuldbyrde dommen, når den er fremsendt til fuldbyrdesstaten. Domsstaten overtager på ny retten til at fuldbyrde dommen, hvis fuldbyrdeslandet helt eller delvist afslår at fuldbyrde dommen, træffer afgørelse om benådning eller giver underretning om, at hele eller dele af dommen ikke er fuldbyrdet, eller anmodningen om fuldbyrdelse trækkes tilbage.

Artikel 13 – 17 vedrører en række praktiske spørgsmål, herunder sprog, omkostninger og ikrafttræden.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 17. januar 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet i den forbindelse godkendt udkastet med enkelte ændringsforslag af hovedsagelig sproglig karakter.

4. Høring.

Forslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Told- og Skatteforbund, Københavns Universitet og Århus Universitet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at Københavns Byret ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget, Politidirektøren i København og Dommerfuldmægtigforeningen har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget mens, Rigspolitichefen har oplyst, at Rigspolitiet ikke har politifaglige bemærkninger til forslaget. Datatilsynet har bemærket, at forslaget i sin nuværende udformning ikke vurderes at have konsekvenser af databeskyttelsesretlig karakter. Det Danske Center for Menneskerettigheder har meddelt, at Centret desværre ikke har ressourcer til at efterkomme anmodningen om bemærkninger. Domstolsstyrelsen har bemærket, at gennemførelsen af en sådan rammeafgørelse formentlig vil medføre en stigning i antallet af sager om bødestraffe til fuldbyrdelse i Danmark, men at forslaget ikke i øvrigt giver Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet har bemærket, at statsadvokaten deltager i den arbejdsgruppe, der behandler forslaget, og at man derfor, og da arbejdsgruppens forhandlinger vedrører væsentlige ændringer af forslaget, vil undlade at kommentere forslaget på nuværende tidspunkt. Den Danske Dommerforening har anført, at en gennemførelse af forslaget vil nødvendiggøre betydelige og principielle ændringer af dansk lovgivning, og at foreningen for nærværende ikke finder i øvrigt at burde udtale sig om forslaget.

Rigsadvokaten har bemærket, at man under hensyn til de ændringer, der siden offentliggørelsen er sket i forslaget, alene har forholdt sig til de grundlæggende principper i forslaget. Rigsadvokaten har på den baggrund tilsluttet sig princippet i forslagens artikel 3 om umiddelbar anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, men anført, at det efter Rigsadvokatens opfattelse imidlertid bør tilstræbes, at de i artikel 4 nævnte grunde til at undlade fuldbyrdelse i så vidt omfang som muligt sikrer, at princippet om dobbelt strafbarhed kan gøres gældende, og at det vil være muligt at afslå fuldbyrdelse under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Landsforeningen af beskikkede advokater har henledt opmærksomheden på, at hverken niveauet for bødestrafte, anvendelse af forvandlingsstraffe eller mulighed for at afsige udeblivelsesdomme er harmoniseret i de europæiske lande, hvorfor foreningen ikke kan tiltræde, at man opgiver de sikkerhedsgarantier, der p.t. findes i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske domme.

Advokatrådet er enig i at udelukke fuldbyrdelse af bødestrafte under de omstændigheder, der er nævnt i rammeafgåelsen og fremhæver, at det bør sikres, at en udenlandsk bødestraf ikke inddrives eller i øvrigt har retsvirkning i fuldbyrdelsesstaten, hvis det må antages, at bødestrafen ikke ville være inddrevet, såfremt den havde været idømt af fuldbyrdelsesstaten, og at fuldbyrdelsesstatens regler for gældssanering, akkord m.v. således også bør gælde overfor afgørelser om bødestrafte idømt af domsstaten.

Politiforbundet i Danmark har tilsluttet sig forslaget med bemærkning om, at det dermed vil blive muligt at inddrive bøder, sagsomkostninger samt erstatningskrav uden yderligere formaliteter i andre medlemslande, når domsstaten ledsager afgørelsen af det i landene anerkendte certifikat. Politiforbundet ser forslaget som en naturlig følge af de åbne grænser og den øgede bevægelighed blandt borgerne i medlemslandene.

Foreningen af Politimestre i Danmark har udtalt, at uden kendskab til hvilke myndigheder og i hvilket omfang, der kan pålægges bøder af administrative myndigheder i de øvrige EU-lande, forekommer det betænkeligt at anvende princippet på andet end bøder, erstatning til ofre og sagsomkostninger, der er pålagt af en domstol under en sag i strafferetsplejens former. Foreningen finder det endvidere betænkeligt, at kravet om dobbelt strafbarhed og fuldbyrdel-

seslandets forældelsesregler alene gælder for forhold, der er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område, og således ikke for bøder pålagt for forhold begået på domsstatens område. Foreningen har endvidere bemærket, at der ikke i rammeafgørelsen synes at være taget stilling til, hvem der kan meddele udsættelse eller tillade en afdragsvis afvikling af bøden, medmindre det kan indfortolkes i muligheden i artikel 8 for at undlade inddrivelse i tilfælde, hvor der på grund af domfældtes økonomiske forhold ikke er udsigt til, at bøden vil kunne inddrives. Kravet i samme artikel om, at kun domsstaten kan træffe afgørelse om benådning m.v., synes i øvrigt at være overflødige og at skabe unødvendige administrative problemer. Endelig har foreningen påpeget, at afhængigt af, hvorledes rammeafgørelsen vil blive administreret, vil der blive pålagt politiets juridiske og administrative personale yderligere arbejdsopgaver, som ikke vil kunne løses med de nuværende normativer. Især vil proceduren omkring overførelse af midler inddrevet til dækning af sagsomkostninger og erstatningskrav kunne blive ressourcekrævende.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om bødestraf. Hensigten er, at en bødeafgørelse truffet i ét medlemsland automatisk skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om bødestraf.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve og afslå fuldbyrdelsen af en afgørelse truffet i et andet medlemsland.

Der findes allerede danske regler om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om bødestraf.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger. Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I, jf. herom nedenfor.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes af anklagemyndigheden for byretten på det sted, hvor den pågældende bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

Konventionen om straffedommes internationale retsvirkninger åbner mulighed for, at en straffedom, der er afsagt i ét land, fuldbyrdes i et andet.

Efter artikel 1 i konventionen defineres en straffedom som enhver endelig afgørelse truffet af en domstol i et land efter en retsforfølgning i strafferetsplejens former. En lovovertrædelse defineres som handlinger, der omfattes af straffelovgivningen, samt sådanne lovovertrædelser, der af de kontraherende lande er opregnet i et bilag til konventionen, forudsat at den domfældte person har mulighed for at få sagen prøvet for en domstol. Denne type lovovertrædelser er navnlig bestemmelser om den offentlige orden, der i nogle lande er særskilt reguleret uden for straffelovgivningen.

Som nævnt ovenfor kan afgørelser, som er omfattet af konventionen i medfør af lovens § 4 fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II (artikel 2 – 52).

Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II bl.a. anvendelse på bødef afgørelser.

Konventionen indebærer, at domsstaten kan anmode det land, hvor den domfældte opholder sig, om at overtage fuldbyrdelsen. Ifølge konventionens artikel 5 kan domsstaten dog kun anmode fuldbyrdelseslandet om at overtage fuldbyrdelsen, hvis domfældte er fast bosiddende i fuldbyrdelseslandet. Domsstaten er aldrig forpligtet til at fremsætte en sådan anmodning. Fuldbyrdelseslandet er derimod som udgangspunkt forpligtet til at overtage fuldbyrdelsen, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som er nævnt i konventionen.

I henhold til artikel 3 i konventionen vil det være en betingelse for at overtage fuldbyrdelsen, at det pådømte forhold også ville være strafbart, hvis det var blevet begået i fuldbyrdelseslandet (kravet om dobbelt strafbarhed).

Efter artikel 6 har fuldbyrdelseslandet en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen. Bestemmelsen indebærer bl.a., at fuldbyrdelse kan afslås, hvis:

- fuldbyrdelsen vil stride mod grundlæggende retsprincipper,
- den pådømte lovovertrædelse er af politisk karakter,
- den pågældende handling allerede er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdelseslandet,
- fuldbyrdelseslandet har besluttet at undlade retsforfølgning eller at indstille en allerede påbegyndt retsforfølgning vedrørende den samme handling,
- handlingen er begået uden for domsstatens territorium,
- domfældte var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, eller
- dommen ikke længere kan fuldbyrdes på grund af forældelse.

Efter artikel 10 sker fuldbyrdelsen i henhold til reglerne i fuldbyrdelseslandet, og alene fuldbyrdelsesstaten er kompetent til at træffe alle vedkommende afgørelser. Dog kan både fuldbyrdelseslandet og domsstaten udøve retten til amnesti eller benådning.

Artikel 42 indebærer, at fuldbyrdelseslandet er bundet af sagens faktiske omstændigheder i det omfang, de er anført i afgørelsen, eller i det omfang denne forudsætningsvis bygger på dem.

Ifølge artikel 47 skal provenuet af bøder indbetales til statskassen i fuldbyrdelseslandet med respekt af tredjemands rettigheder.

Efter artikel 48 kan retten i fuldbyrdelseslandet idømme en forvandlingsstraf, der medfører frihedsstraf, for så vidt begge staters lovgivning indeholder hjemmel hertil, medmindre domsstaten udtrykkeligt har begrænset sin anmodning til alene at gælde inddrivelse af bøden.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963 som ændret ved lov nr. 323 af 4. juni 1986 og lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, anvendelse.

Efter lovens § 1 kan bødestraf, som er pålagt i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om bødestraf efter lovens § 2 kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

For så vidt angår forvandlingsstraf for bøde kan sådanne afgørelser i henhold til § 3, stk. 2, jf. stk. 1, fuldbyrdes her i landet, hvis den dømte på det tidspunkt, da straffen skal fuldbyrdes, har statsborgerret eller bopæl her i landet.

Fuldbyrdelse finder sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige, jf. lovens § 17. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af bødestrafte i overensstemmelse med dansk ret. Det betyder, at danske regler om benådning, henstand, afdragsvis betaling, udpantning og eftergivelse finder anvendelse. For så vidt angår forældelse af adgangen til at fuldbyrde straf gælder alene reglerne i det land, hvor straffen er pålagt.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejde med Finland, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 6 i cirkulæret sker inddrivelse her i landet af bøder pålagt i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør, om begæringen bør imødekommes.

I henhold til cirkulærets § 8 omregnes bødebeløbet til dansk mønt efter køberkursen dagen før politiets beslutning om, at begæringen skal efterkommes. Inddrivelse af bøder sker i overensstemmelse med de regler, der gælder for inddrivelse af bøder her i landet. Eftergivelse kan alene bestemmes af Justitsministeriet. Fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøden må kun finde sted efter særlig begæring herom.

Efter § 50 i straffeloven tilfalder en bøde statskassen. Dette gælder tillige bøder, der inddrives her i landet på grundlag en udenlandsk begæring om fuldbyrdelse.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske regler - sammenholdt med bestemmelserne i konventionen af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger – som nævnt ovenfor de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om bødestraf. Det er således efter de gældende regler bl.a. et krav, at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ligeledes skal være strafbart i fuldbyrdelseslandet, ligesom fuldbyrdelsen vil kunne afslås, hvis fuldbyrdelsen vil være i strid med grundlæggende retsprincipper.

Derimod vil afgørelser om bødestraf truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter det foreliggende forslag til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis domsstaten har udøvet eksterritorial strafprocessuel kompetence, d.v.s. hvis de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område. I dette tilfælde vil det endvidere være muligt at afslå fuldbyrdelsen, hvis afgørelsen på grund af reglerne om forældelse i fuldbyrdelseslandet ikke kan fuldbyrdes.

Der vil ikke være mulighed for at afslå fuldbyrdelsen under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Gennemførelsen af disse regler vil i givet fald kræve lovændringer i Danmark.

Udkastet til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 12. og den 18. februar 2002.

Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Herudover har udkastet til rammeafgørelse været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I forbindelse med det danske formandskab har Danmark fremsat et forslag til rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Baggrunden for forslaget er blandt andet, at det følger af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, at bestikkelse er et område af særlig relevans, når det gælder fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør strafbare handlinger i medlemsstaterne og straffene herfor.

Der findes en række internationale retsakter om bekæmpelse af bestikkelse. Rådet vedtog således den 26. maj 1997 en EU-konvention om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater. Endvidere har Europarådet vedtaget en strafferetskonvention om korruption, der blev åbnet for undertegnelse den 27. januar 1999. Herudover vedtog Rådet den 22. december 1998 en fælles aktion om bestikkelse i den private sektor.

Forslaget til rammeafgørelse om bestikkelse i den private sektor tager udgangspunkt i den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor, men går på en række punkter videre. Forslaget stiller således visse minimumskrav til medlemsstaternes straffes rammer på området, ligesom forslaget forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der kan træffes afgørelse om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende C 184 af 2. august 2002 (EFT2002/C184/5).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 blev der bortset fra artikel 2 opnået politisk enighed om udkastet til rammeafgørelse.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for udkastet til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen.

Artikel 2, stk. 1 forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere aktiv og passiv bestikkelse i den private sektor.

For så vidt angår aktiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at love, tilbyde eller yde en person, der i hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, en uberettiget fordel, uanset dennes art, for vedkommende selv eller for tredjemand, for at denne person i strid med sine pligter skal udføre eller undlade at udføre en handling.

For så vidt angår passiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at anmode om eller modtage en uberettiget fordel, uanset dennes art, for sig selv eller tredjemand samt at tage imod et løfte herom, hvis man i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, for i strid med ens pligter at udføre eller undlade at udføre en handling.

Både i relation til aktiv og passiv bestikkelse er det forudsætning, at adfærden udøves som led i forretningsmæssige aktiviteter. Herudover følger det af artikel 2, stk. 2, at stk. 1 gælder for forretningsmæssige aktiviteter både i profitorienterede og ikke-profitorienterede virksomheder.

Efter artikel 2, stk. 3, kan en medlemsstat erklære, at den vil begrænse anvendelsesområdet for stk. 1 til adfærd, hvis formål er af konkurrencemæssige hensyn at give eller opnå en urimelig fordel i forbindelse med erhvervelse af varer eller tjenesteydelser (konkurrenceforvridende virksomhed). Efter artikel 2, stk. 4, skal erklæringer omfattende af stk. 3 meddeles Rådet ved vedtagelsen af rammeafgørelsen. Erklæringen gælder for 5 år regnet fra fristen for gennemførelsen af rammeafgørelsen og kan fornyes for flere perioder af samme varighed.

Det følger af artikel 3, at medlemsstaterne skal kriminalisere medvirken til de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser.

Artikel 4, der indeholdt en forpligtelse for de medlemsstater, der endnu ikke har ratificeret bestikkelseskonventionen og Europarådets korruptionskonvention, til at ratificere disse konventioner senest et år efter rammeafgørelsens ikrafttræden, er udgået.

Efter artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de i artikel 2 og 3 opregnede handlinger straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner.

Efter artikel 5, stk. 2, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at strafferammen for de i artikel 2 nævnte handlinger som minimum fastsættes til fængsel mellem 1 og 3 år.

Herudover skal medlemsstaterne efter artikel 5, stk. 3, træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på sikre, at der kan træffes afgørelse om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor, hvis det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes stilling eller hverv.

Artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres strafferetligt ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er omfattet af forslaget, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ, der handler på vegne af den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Efter forslagets artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der over for juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og virker afskrækkende, herunder bødestraf og andre sanktioner, som f.eks. retten til at modtage offentlige ydelser og tilskud samt forbud mod at udøve erhvervsaktivitet.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffekompetence og forpligter blandt andet medlemsstaterne til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium.

Artikel 9 indebærer, at den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor ophæves.

Herudover fastslås det i artikel 10, at medlemsstaterne senest to år efter rammeafgørelsens vedtagelse skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det af artikel 11 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Udkastet til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget har været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Forslaget har endvidere været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af bl.a. Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Landsforeningen af beskikkede advokater, Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret og Københavns Byret, Dommerfuldmægtigforeningen Den Danske Dommerforening samt Landsklubben HK Politi har ikke bemærkninger til forslaget.

Det Danske Center for Menneskerettigheder oplyser, at forslaget ikke giver Centret anledning til bemærkninger af menneskeretlig karakter.

Politidirektøren i København tilslutter sig det i grundnotatet anførte. Politidirektøren i København henleder endvidere opmærksomheden på, at Danmark i forbindelse med vedtagelsen af den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor tog forbehold for ikke at anvende artikel 7, stk. 1, litra c), vedrørende etablering af straffemyndighed, hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, som har sit hjemsted på den pågældende medlemsstats område.

Advokatrådet henviser i relation til rammeafgørelsens artikel 7 vedrørende sanktioner over for juridiske personer til bemærkningerne til lovforslag L 171 om ændring af konkurrencelo-

ven, der blev vedtaget af Folketinget den 29. maj 2002. Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at det for så vidt angår sanktionsfastsættelsen i forbindelse med overtrædelse af konkurrencelovgivningen efter en konkret vurdering vil være en formildende omstændighed ved fastsættelsen af en bøde, hvis en virksomhed gennem et såkaldt compliance program har gjort – og til stadighed gør – en aktiv indsats for at få alle relevante medarbejdere til at følge lovgivningen, og at en overtrædelse derfor er sket på trods af ledelsens tilskyndelse til det modsatte. Advokatrådet finder med henblik på at forebygge pådragelse af strafferetligt ansvar inden for rammeafgørelsens område, at bemærkningerne bør inddrages i overvejelserne omkring fastlæggelsen af en sanktionspolitik inden for rammeafgørelsens område.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Med henblik på at gennemføre Europarådets strafferetskonvention af 27. januar 1999 om korruption og den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor i dansk ret blev straffelovens § 299, nr. 2, ved lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (grovt momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd m.v.) ændret.

Efter straffelovens § 299, nr. 2, er det herefter strafbart ved varetagelse af en andens formueanliggende på pligtstridig måde at modtage, fordre eller lade sig tilsige gave eller anden fordel for sig selv eller andre (passiv bestikkelse). Det er endvidere strafbart at yde, love eller tilbyde en sådan gave eller anden fordel (aktiv bestikkelse). Overtrædelse af straffelovens § 299, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Pligten til at kriminalisere den adfærd, der er nævnt i artikel 2 i udkastet til rammeafgørelse, må på denne baggrund anses for opfyldt ved straffelovens § 299, nr. 2, ligesom forslagets bestemmelser om medvirken må anses for opfyldt i kraft af straffelovens § 23. Straffelovens § 299, nr. 2, opfylder endvidere forslagets betingelse om en strafferamme på mindst 1-3 års fængsel.

Forslagets bestemmelser om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor må anses for opfyldt ved straffelovens § 79, stk. 2.

Herudover må forslaget bestemmelser om strafansvar for juridiske personer og straffekompetence anses for opfyldt ved straffelovens § 306, jf. § 25 samt straffelovens §§ 6-8.

På denne baggrund er det vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 10. september 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2002.

Sagen har været forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Ved meddelelse af 23. maj 2001 (Kom (2001) 259) har Kommissionen fremsat forslag til en rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.

Forslaget er fremsat på baggrund af EU's narkotikahandlingsplan (2000-2004) som blev godkendt på mødet i Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira i juni måned 2000.

Behovet for tiltag med henblik på bekæmpelse af ulovlig handel med narkotika er i øvrigt understreget i såvel Wien-handlingsplanen fra 1998 for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed samt i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere i oktober måned 1999.

Forud for forslagens udarbejdelse har Kommissionen gennemført en spørgeskemaundersøgelse af definitioner og sanktioner i forbindelse med narkotikahandel i medlemslandene. Forslaget er udformet på baggrund af de ved undersøgelsen indsamlede oplysninger.

Formålet med forslaget er en indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige regler i medlemslandene, således at ulovlig handel med narkotika i alle medlemslande straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til lovovertrædelsen og har en afskrækkende virkning.

Forslaget til rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel, blev forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Der blev på rådsmødet opnået politisk enighed om væsentlige dele af forslaget.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 drøftede Rådet de sidste udestående spørgsmål uden at nå til politisk enighed om forslaget til rammeafgørelse.

Forslaget til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Forslaget til rammeafgårelsen er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b).

Artikel 1 indeholder definitioner af begreberne "narkotika", "prækursorer" og "juridisk person".

Ved "narkotika" forstås ethvert stof, der er omfattet af FN-konventionerne fra 1961 og 1971 om henholdsvis narkotiske midler og psykotrope stoffer, samt de stoffer, der undergives kontrolforanstaltninger i medfør af den fælles aktion 97/396/RIA af 16. juni 1997 vedrørende udveksling af oplysninger, risikovurdering og kontrol med nye former for syntetisk narkotika.

Ved "prækursorer" forstås ethvert stof fastlagt i fællesskabslovgivningen, som gennemfører forpligtelserne i artikel 12 i FN-konventionen fra 1988 om ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.

For så vidt angår "juridisk person" henvises til national ret, således at der ved begrebet forstås enhver enhed, der i national ret har status af juridisk person, dog ikke stater, offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser og offentligretlige internationale organisationer.

Efter artikel 2, stk. 1, litra a), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig uretmæssig produktion, fremstilling, vinding, tilberedning, tilbud, udbud til salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, transitforsendelse, transport, import eller eksport af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 1, litra b), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig dyrkning af opiumsvalmue, kokabusk eller hampeplante med henblik på fremstilling af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 1, litra c), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig besiddelse eller køb af narkotika med henblik på de i litra a) anførte former for virksomhed.

Efter artikel 2, stk. 1, litra d), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig produktion, fremstilling, tilberedning, tilbud, udbud til salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, transitforsendelse, transport, import eller eksport af prækursorer, når gerningsmanden ved, at de skal anvendes i forbindelse med eller til ulovlig produktion eller fremstilling af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 2, medtages handlingerne i stk. 1 ikke i rammeafgårelsens anvendelsesområde, hvis de er begået af gerningsmanden udelukkende med henblik på dennes personlige forbrug som defineret i henhold til national lov.

Artikel 3, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til kriminalisere medvirken til og forsøg på de i artikel 2 omhandlede lovovertrædelser.

Efter artikel 3, stk. 2, kan en medlemsstat lade strafansvar bortfalde ved forsøg på at tilbyde eller tilberede narkotika som omhandlet i artikel 2, litra a), samt ved forsøg på at besidde narkotika som omhandlet i artikel 2, litra c).

Artikel 4, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2 og 3 opregnede lovovertrædelser straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 1 og 3 år.

Artikel 4, stk. 2, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2, stk. 1, litra a), b) og c) opregnede lovovertrædelser straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 5 år og 10 år, når en række omstændigheder foreligger. Det drejer sig om tilfælde hvor:

- a) lovovertrædelserne involverer en stor mængde narkotika, og
- b) lovovertrædelserne enten involverer de typer narkotika, der er mest sundhedsskadelige, eller lovovertrædelserne har medført betydelig sundhedsskade for et større antal personer.

Efter artikel 4, stk. 4, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at lovovertrædelserne omfattet af § 4, stk. 2, straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel indtil 10 år, når lovovertrædelserne er begået indenfor rammerne af en kriminel organisation.

Efter artikel 4, stk. 4a, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2, stk. 1, litra d), opregnede lovovertrædelser vedrørende prækursorer straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 5 og 10 år, når lovovertrædelserne er begået inden for rammerne af en kriminel organisation, og prækursorerne er beregnet til brug for produktion eller fremstilling af den type narkotika, der er omfattet af artikel 4, stk. 2, litra a) og b).

Artikel 4, stk. 5, fastsætter regler om konfiskation.

Artikel 4, stk. 6, der indeholdt en fakultativ bestemmelse om bødestrafte, er udgået af forslaget til rammeafgørelse.

Artikel 5 vedrørende skærpende omstændigheder er ligeledes udgået af forslaget til rammeafgørelse.

Artikel 6 indeholder en fakultativ bestemmelse om, at medlemsstaterne kan nedsætte de i artikel 4 omhandlede straffe. Det drejer sig om tilfælde, hvor gerningsmanden opgiver sine kriminelle aktiviteter inden for handel med narkotika og prækursorer, og gerningsmanden samtidig har ydet bistand til opklaringen af sagen eller i øvrigt har medvirket til at afdække organiseret, ulovlig narkotikahandel.

Artikel 7 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres strafferetligt ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er omfattet af forslaget, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Efter forslagets artikel 8 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og virker afskrækkende, herunder bødestraf eller andre sanktioner, som f.eks. udelukkelse fra skattemæssige fordele og offentlige ydelser og tilskud samt forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 9 indeholder regler om straffekompetence.

Efter artikel 9, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de har straffekompetence i forhold til ulovlig narkotikahandel, når der er tale om forhold, der begås helt eller delvist på den pågældende medlemsstats territorium, eller af personer, der har statsborgerskab - eller for juridiske personers vedkommende hjemsted - i den pågældende medlemsstat.

Efter artikel 9, stk. 2, kan medlemsstaterne bestemme, at de ikke eller kun i begrænset omfang vil anvende bestemmelserne om straffekompetence vedrørende egne statsborgere og juridiske personer med hjemsted i medlemsstaten, når den strafbare handling er begået uden for medlemsstatens territorium.

Efter artikel 9, stk. 3, er de medlemsstater, der i henhold til national ret ikke udleverer egne statsborgere, forpligtede til at have straffekompetence i forhold til ulovlig narkotikahandel, der er begået af en af medlemsstatens egne statsborgere uden for denne medlemsstats territorium.

Efter artikel 9, stk. 4, skal de medlemsstater, der beslutter at anvende artikel 9, stk. 2, underrette Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen herom.

Artikel 10 vedrørende samarbejde mellem medlemsstater er udgået er forslaget til rammeafgørelse.

Ifølge artikel 11 skal medlemsstaterne senest 2 år efter rammeafgørelsens vedtagelse have truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen. Medlemsstaterne skal i forbindelse hermed meddele Kommissionen og Generalsekretariatet for Rådet teksten til de bestemmelser, der gennemfører rammeafgørelsen i national ret. På baggrund af en rapport, udarbejdet af Kommissionen, skal Rådet senest 3 år efter rammeafgørelsens vedtagelse vurdere, om medlemsstaterne har opfyldt rammeafgørelsens mål.

Efter forslagets artikel 12 træder rammeafgørelsen i kraft 20 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 25. april 2002 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde *den 12. november 2002*.

5. Høring.

Forslaget til rammeafgørelse har tillige med et grundnotat om forslaget været sendt i høring hos **Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtig-foreningen, Finansministeriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitchefen, Sundhedsministeriet, Socialministeriet, Politidirektøren i København, præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense og Roskilde.**

Københavns Byret, Politiforbundet i Danmark, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigspolitchefen, Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret og Den Danske Dommerforening har ikke bemærkninger til forslaget til rammeafgørelse.

Rigsadvokaten anfører, at forslaget til rammeafgørelse ikke giver anledning til bemærkninger, idet Rigsadvokaten i øvrigt tilslutter sig det i grundnotatet anførte og bemærker, at Rigsadvokaten er bekendt med, at forslaget til rammeafgørelse er ændret i senere dokumenter.

Politidirektøren i København har ikke bemærkninger til forslaget til rammeafgørelse, idet man tilslutter sig det i grundnotatet anførte.

Det Danske Center for Menneskerettigheder anfører, at forslaget til rammeafgørelse ikke giver anledning til bemærkninger af menneskeretlig art.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker i relation til sanktionsbestemmelserne i artikel 4 og 5 i forslaget til rammeafgørelse, at man for mange år siden afskaffede minimumsstrafferammer i straffeloven, og at de hensyn, der lå bag, er uændrede i dag.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

De i artikel 2, stk. 1, opregnede handlinger må efter omstændighederne allerede i dag anses som strafbare efter dansk ret i medfør af § 1, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer, jf. til dels straffelovens § 23 om medvirken.

Medlemsstaterne er efter artikel 4, stk. 1, i forslaget til rammeafgørelse forpligtet til som minimum at fastsætte en strafferamme på fængsel indtil 1 år for overtrædelse af rammeafgørelsens handlinger.

Efter § 3, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer straffes overtrædelser af lov om euforiserende stoffer med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

På den baggrund er det vurderingen, at artikel 4, stk. 1, i forslaget til rammeafgørelse ikke vil kræve lovændringer.

Medlemsstaterne er efter § 4, stk. 2, i forslaget til rammeafgørelse forpligtet til som minimum at fastsætte en strafferamme på fængsel mellem 5 og 10 år, når lovovertrædelserne omfatter en række skærpende forhold. Det bemærkes i den forbindelse, at de to kriterier, der er omfattet af

artikel 4, stk. 2, litra b), er alternative, således at medlemsstaterne alene skal opfylde ét af kriterierne.

Efter straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., straffes den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer med fængsel indtil 6 år. Efter § straffelovens § 191, stk. 2, straffes på samme måde den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med fortsæt til at overdrage dem.

Det følger af forarbejderne til straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., at udtrykket ”særligt skærpende omstændigheder” vil omfatte tilfælde, hvor der er sket udbredelse af specielt farlige stoffer som heroin, selvom der kun er tale om små mængder. Det må ligeledes antages, at udbredelse af store mængder stoffer må anses som en særligt skærpende omstændighed.

På den baggrund er det den umiddelbare vurdering, at artikel 4, stk. 2, ikke vil give anledning til lovændringer.

Derimod skønnes det umiddelbart, at en gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4 i dens nuværende udformning vil give anledning til lovændringer, idet det efter straffelovens § 191 ikke i sig selv anses for en skærpende omstændighed, at handlingen er begået inden for rammerne af en kriminel organisation.

Rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4a, skønnes ikke at give anledning til lovændringer, idet det efter bestemmelsen er en betingelse, at prækursorer skal være beregnet til brug for fremstilling af store mængder narkotika eller til brug for fremstilling af særligt farlige stoffer, hvorefter forholdet må anses for omfattet af straffelovens § 191, jf. straffelovens §§ 23 og 21.

Artikel 6 omfatter alene en fakultativ bestemmelse om formildende omstændigheder, der må anses som opfyldt i dansk ret i kraft af straffelovens §§ 80 og 84.

Der kan efter straffelovens § 306 pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelse af straffeloven. Lov om euforiserende stoffer indeholder derimod ikke en bestemmelse om strafansvar for juridiske personer. På den baggrund er det vurderingen, at en gennemførelse af artikel 7 om strafansvar for juridiske personer i dens nuværende formulering vil nødvendiggøre lovændringer af lov om euforiserende stoffer.

Reglerne om straffekompetence i forslaget artikel 9 må anses som opfyldt i medfør af straffelovens §§ 6 – 8, og vil derfor ikke nødvendiggøre lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 8. april 2002.

Aktuelle notater blev endvidere oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og 15. april 2002. Forslaget til rammeafgørelse var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002.

Herudover er sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Endelig blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Vedrørende: Rapport om gennemførelsen af Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 om styrkelse af beskyttelse mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige og andre sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 29. maj 2000 en rammeafgørelse om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige og andre sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen (EFT2000/C140/1).

Efter rammeafgørelsens artikel 11 skal medlemsstaterne senest den 31. december 2000 have gennemført de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde forpligtelsen til at beskytte euroen mod falskmøntneri, før den sættes i omløb.

Endvidere skal medlemsstaterne senest den 29. maj 2001 have gennemført de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde de øvrige forpligtelser, som følger af rammeafgørelsen.

Herudover skal Rådet senest den 30. juni 2001, på baggrund af indberetninger fra medlemsstaterne om de gennemførte foranstaltninger og på baggrund af en rapport udfærdiget af Kommissionen, foretage en vurdering af, i hvilken udstrækning medlemsstaterne har gennemført de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde de forpligtelser, som følger af rammeafgørelsen.

På den baggrund udarbejdede Rådssekretariatet i samarbejde med Kommissionen i februar måned 2002 en rapport om medlemsstaternes gennemførelse af rammeafgørelsen.

Rapporten blev forelagt Rådet til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggende samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002.

Rapporten konkluderede bl.a., at medlemsstaterne generelt havde opfyldt forpligtelserne i henhold til rammeafgørelsen, men at visse medlemsstater imidlertid endnu ikke havde gennemført visse bestemmelser. Fristerne for gennemførelsen af rammeafgørelsen var således ikke i alle tilfælde blevet overholdt, da lovgivningsprocedurerne endnu ikke var afsluttet i alle medlemsstater, og relevante bestemmelser endnu ikke var trådt i kraft i alle medlemsstater.

På den baggrund besluttede Rådet, at en ny og endelig rapport om gennemførelsen af rammeafgørelsen skulle forelægges for Rådet inden udgangen af september 2002.

Den endelige rapport om gennemførelse af rammeafgørelsen forventes forelagt Rådet til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002.

2. Indhold.

Den endelige rapport om gennemførelsen af rammeafgørelsen i medlemsstaterne foreligger endnu ikke.

Det bemærkes i den forbindelse, at Danmark fuldt ud havde gennemført rammeafgørelsen inden for de tidsfrister, der følger af rammeafgørelsen.

Det bemærkes endvidere, at alene de medlemsstater, der helt eller delvist ikke havde gennemført rammeafgørelsen i national ret i forbindelse med udarbejdelsen af den første rapport, skal bidrage med yderligere oplysninger til den endelige rapport om rammeafgørelsens gennemførelse.

3. Europa-Parlamentet.

Rapporten er ikke forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Den endelige rapport om gennemførelse af rammeafgørelsen sendes ikke i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Rapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Den endelige rapport om gennemførelse af rammeafgørelsen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Den første rapport om gennemførelse af rammeafgørelsen blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 28. februar 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 14. februar 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. - 29. maj 1998 blev der afholdt en åben debat om organiseret kriminalitet, hvorunder den danske justitsminister præsenterede et dansk initiativ med henblik på en fælles EU-indsats til bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Det danske initiativ var beskrevet i en note fra den danske delegation. Det fremgik heraf, at der skulle fokuseres på indførelse af strafferetlige bestemmelser og bestemmelser om udbyttekonfiskation i alle medlemslandene, effektive regler om straffekompetence, effektiv efterforskning og tættere samarbejde samt udvidelse af Europols mandat til også at omfatte alvorlig miljøkriminalitet.

I konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i Cardiff den 15. - 16. juni 1998 blev Rådet opfordret til at overveje et tættere samarbejde og fælles miljøforanstaltninger i form af effektive strafferetlige bestemmelser og håndhævelse heraf i de enkelte medlemslande.

Fra dansk side er der efterfølgende udarbejdet et forslag til fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet, der efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 er blevet genfremsat som et forslag til rammeafgørelse. Herudover er der fra dansk side blevet udarbejdet en note om udvidelse af Europols mandat til også at omfatte miljøkriminalitet.

Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 fremgår det, at bekæmpelse af miljøkriminalitet er et af de områder, der bør fokuseres på som led i det strafferetlige samarbejde mellem EU-landene.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000 fastlagde Rådet de politiske retningslinier for de videre forhandlinger om forslaget, herunder slog Rådet fast, at arbejdet med et strafferetligt instrument om bekæmpelse af miljøkriminalitet skulle forsætte på grundlag af Europarådets konvention om samme emne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 15.- 16. marts 2001 nåede Rådet til foreløbig politisk enighed om forslaget til rammeafgørelse, idet Rådet dog fastslog, at man skulle drøfte behovet for eventuelt at supplere forslaget til rammeafgørelse, og at denne drøftelse skulle ske på grundlag af et direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet som Kommissionen havde fremsat den 13. marts 2001.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet er efterfølgende revideret i lyset af Kommissionens direktivforslag.

Kommissionen har den 2. oktober 2002 fremsat et ændret forslag til direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet, der ikke har givet anledning til indholdsmæssige ændringer af forslaget til rammeafgørelse.

Forslaget til rammeafgørelse var ikke på den endelige dagsorden for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 13. – 14. juni 2002 og den 14. – 15. oktober 2002.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er TEU artikel 31, jf. artikel 34.

Artikel 1 i forslaget til rammeafgørelse indeholder definitioner af udtrykkene ”ulovlig”, ”vand” og ”juridisk person”.

Efter artikel 2 i forslaget til rammeafgørelse forpligtes medlemslandene til at sikre at forsætlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager dødsfald eller alvorlig personskade, er strafbar.

Herudover forpligtes medlemslandene til at kriminalisere

- ulovlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager eller kan forårsage vedvarende eller væsentlig forringelse heraf eller dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på fredede monumenter eller andre fredede genstande samt på planter, dyr eller ejendom,
- ulovlig bortskaffelse, behandling, oplagring, transport, eksport eller import af affald, herunder farligt affald, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller forårsage betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,
- ulovlig drift af et fabriksanlæg, hvor der udføres en farlig aktivitet, hvis denne aktivitet – uden for fabriksanlægget – forårsager dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet, samt på planter eller dyr,

- ulovlig fremstilling, behandling, oplagring, anvendelse, transport, eksport eller import af nukleart materiale eller andre farlige radioaktive stoffer, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,
- ulovlig besiddelse, indfangning eller indsamling, beskadigelse, drab af eller handel med beskyttede vilde dyr og plantearter eller dele heraf, i det mindste hvis de efter national ret anses for truede,
- ulovlig handel med stoffer, der nedbryder ozonlaget,

når disse handlinger begås forsætligt.

Efter artikel 3 i rammeafgårelsen forpligtes medlemslandene til at sikre, at de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser som minimum tillige kan straffes, når de begås ved grov uagtsomhed, mens det af artikel 4 fremgår, at også forsøg på og medvirken til de i artikel 2 nævnte handlinger skal være strafbart.

I artikel 5 fastslås bl.a., at overtrædelse af bestemmelserne i artiklerne 2 og 3 skal kunne straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og som har afskrækkende virkning, herunder – i det mindste i de groveste tilfælde – straf i form af frihedsberøvelse, som kan medføre udlevering.

Forslagets artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang lovovertrædelsen er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, med henblik på at skaffe den juridiske person vinding.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge forslagets artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffemyndighed. Efter bestemmelsen forpligtes hvert medlemsland til at have straffemyndighed, når handlingen er begået helt eller delvist på det pågældende medlemslands område, uanset om virkningerne af overtrædelsen gør sig gældende et andet sted end på medlemslandets territorium.

Herudover forpligtes medlemslandene til at have straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået på skibe eller luftfartøjer, der fører det pågældende medlemslands flag.

Endelig kan medlemslandene vælge endvidere at have straffemyndighed, hvis lovovertrædelsen er begået på vegne af en juridisk person, der har hjemsted på det pågældende medlemslands territorium eller hvis lovovertrædelsen er begået af en person, der er statsborger i det pågældende medlemsland, hvis lovovertrædelsen er strafbar, der hvor den er begået, eller hvis det sted, hvor den er begået ikke er omfattet af nogen stedlig jurisdiktion.

I artikel 9 fastsættes bestemmelser, hvorefter et medlemsland, som i henhold til national ret *endnu* ikke udleverer egne statsborgere, skal træffe de nødvendige foranstaltninger, for at fastlægge straffemyndighed med hensyn til de i artiklerne 2 og 3 nævnte handlinger, når disse begås af medlemslandets egne statsborgere uden for dens område.

Endelig indeholder artikel 10 bestemmelser, hvorefter medlemslandene senest to år efter vedtagelsen af rammeafgørelsen skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det i artikel 11 fastslås, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 7. juli 2000 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

Henset til, at forslaget til rammeafgørelse på en række områder er væsentligt ændret i forhold til det forslag, der dannede grundlag for Europa-Parlamentets oprindelige udtalelse, er Europa-Parlamentet blevet anmodet om en fornyet udtalelse om rammeafgørelsen.

Europa-Parlamentet har den 9. april 2002 afgivet en fornyet udtalelse om forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse foreslået, at alene rammeafgørelsens definitionsbestemmelse samt bestemmelserne om strafansvar for juridiske personer, straffemyndighed og udlevering bibeholdes, idet de øvrige bestemmelser efter Europa-Parlamentets opfattelse bør indsættes i Kommissionens direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet.

4. Høring

Med henblik på at drøfte udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet afholdt Justitsministeriet den 26. november 1998 et møde med repræsentanter for Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Miljøstyrelsen og Søfartsstyrelsen.

De deltagende myndigheder havde efterfølgende lejlighed til at fremkomme med skriftlige bemærkninger.

Herudover har Skov- og Naturstyrelsen samt Miljøstyrelsen løbende udtalt sig om, hvorvidt forslaget til rammeafgørelse skønnes at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Forslaget til rammeafgørelse har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde, direktivforslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø og det principielle spørgsmål om, hvorvidt der inden for Traktaten om De Europæiske Fællesskaber er mulighed for at pålægge medlemsstaterne at fastsætte strafferetlige sanktioner for overtrædelse af fællesskabsretten har været forelagt Juridisk Specialudvalg.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rammeafgørelse skønnes at være i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes med vedtagelsen af L 35 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbruger forhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.) ikke at nødvendiggøre lovændringer, idet udleveringsloven ændres således, at også danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i en anden medlemsstat i den Europæiske Union.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Et notat om udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet bilagt det daværende forslag til en fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet blev den 21. januar 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Endvidere er forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet den 23. september 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Herudover blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000. Aktuell notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 15. september 2000.

Sagen blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.- 16. marts 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 1. marts 2001.

Herudover blev aktuelt notat oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og 15. april 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25.- 26. april 2002, hvorfor sagen ikke blev forelagt for udvalgene.

Sagen blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13.-14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Endelig blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002. Sagen var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 15. juli 1996 som led i en intensiveret indsats på området en fælles aktion om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

På Det Europæiske Råds møde i Wien i december måned 1998 godkendte stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det fremgår af pkt. 51 i handlingsplanen, at en række lovovertrædelser, herunder racisme og fremmedhad, bedst bekæmpes ved fælles EU-tiltag. Tilsvarende lægges der i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16 oktober 1999 op til en styrket indsats mod racisme og fremmedhad

På denne baggrund har Kommissionen den 28. november 2001 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad (KOM(2001) 664).

Forslaget til rammeafgørelse tager udgangspunkt i den fælles aktion af 15. juli 1996, men går på en række punkter videre. Forslaget til rammeafgørelse indeholder således bl.a. visse minimumskrav til medlemsstaternes sanktioner på området samt bestemmelser om medlemsstaternes straffemyndighed.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 1 til at kriminalisere følgende forsætlige handlinger, i det mindste når der er tale om truende, nedværdigende eller fornærmende adfærd:

- a) offentlig tilskyndelse til forskelsbehandling, vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, herkomst eller national eller etnisk oprindelse,

- b) de i litra a) nævnte handlinger ved offentlig udbredelse eller udsendelse af skrifter, billeder eller andet materiale,
- c) offentligt forsvar for folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser som defineret i artikel 6, 7 og 8 i statuten for Den Internationale Straffedomstol rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, herkomst eller national eller etnisk oprindelse, i det mindste når disse forbrydelser er anerkendt som folkedrab m.v. ved endelig og bindende afgørelse afsagt af en dertil kompetent domstol, og
- d) offentlig benægtelse eller bagatellisering af de forbrydelser, der er defineret i artikel 6 i Charteret for Den Internationale Krigsforbryderdomstol, og som er knyttet som bilag til London-aftalen af 8. april 1945 ("holocaust denial") rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, herkomst eller national eller etnisk oprindelse, i det mindste når disse forbrydelser er anerkendt som "holocaust denial" ved endelig og bindende afgørelse afsagt af en dertil kompetent domstol.

Efter artikel 1, stk. 2, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at de i stk. 1 nævnte handlinger er strafbare, hvis de er rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til religiøs overbevisning, hvis dette er et påskud for at rette handlingerne mod gruppen af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af stk. 1.

Efter artikel 2 skal medlemsstaterne sikre, at medvirken til de i artikel 1 opregnede handlinger er strafbart.

Artikel 3, stk. 1, indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1 og 2, straffes med sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning. Medlemsstaterne forpligtes endvidere efter artikel 3, stk. 2, til at sikre, at der for de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1, som minimum fastsættes en strafferamme på fængsel mellem 1 og 3 år.

Det følger af artikel 4, at medlemsstaterne skal sikre, at racistiske eller fremmedfjendske motiver betragtes som skærpende omstændigheder, eller at sådanne motiver alternativt tages i betragtning af domstolene ved strafudmålingen for andre lovovertrædelser end de, der er omfattet af rammeafgørelsen.

Artikel 5 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgørelsen, i det omfang handlingerne er begået

de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge artikel 6 er medlemslandene forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Efter artikel 6a hindrer rammeafgårelsen ikke, at medlemsstaterne kan anvende forfatningsmæssige bestemmelser og grundlæggende principper om foreningsfrihed og fagforeningsfrihed, pressefrihed og frihed til at udtrykke sig i andre medier samt national lovgivning om pressens rettigheder og forpligtelser forudsat, at mindst én person kan drages til ansvar.

Ifølge artikel 6b kan medlemsstaterne udelukke strafansvar for adfærd omfattet af:

- a) artikel 1, litra a), b) og c), når adfærd ikke udøves på en måde, der kan forstyrre den offentlige orden,
- b) artikel 1, litra a), når adfærd vedrører offentlig tilskyndelse til forskelsbehandling, og denne er begået uden hensigt til tilskyndelse til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1,
- c) artikel 1, litra c) og d), når adfærd er begået uden hensigt til tilskyndelse til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1.

Artikel 7 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at efterforskning eller retsforfølgning af handlinger omfattet af rammeafgårelsen ikke er betinget af anmeldelse fra den forurettede, i det mindste i de groveste tilfælde, når lovovertrædelser i øvrigt er begået på den pågældende medlemsstats territorium.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffemyndighed og forpligter bl.a. den enkelte medlemsstat til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelser er begået helt eller delvist på

medlemsstatens territorium. Herudover følger det af artikel 8, at en medlemsstat kan vælge at lade sin straffemyndighed omfatte tilfælde, hvor gerningsmanden er statsborger i den pågældende medlemsstat, eller hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, der har sit hovedsæde på den pågældende medlemsstats territorium.

Det fremgår endvidere af artikel 8, at hver medlemsstat skal sikre, at den har straffemyndighed, når lovovertrædelsen begås via et informationssystem, såvel i tilfælde, hvor gerningsmanden begår lovovertrædelsen, mens han opholder sig på medlemsstatens territorium, som i tilfælde, hvor lovovertrædelsen vedrører racistisk materiale, der er oplagret i et informationssystem på medlemsstatens område.

Medlemsstaterne skal efter artikel 9 senest den 30. juni 2004 have gennemført de nødvendige foranstaltninger i anledning af rammeafgørelsen i national ret. Efter artikel 10 ophæves den fælles aktion af 15. juli 1996, og rammeafgørelsen træder efter artikel 11 i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 4. juli 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget har være sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination samt Rådet for Etniske minoriteter.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Det bemærkes, at de hørte myndigheder og organisationer blev anmodet om en udtalelse vedrørende Kommissionens oprindelige forslag af 28. november 2001. De afgivne høringssvar knytter sig således til det oprindelige forslag til rammeafgørelse, der har undergået en række ændringer under forhandlingerne, samt Justitsministeriets grundnotat om det oprindelige forslag.

Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Præsidenten for Vestre Landsret har tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening bemærker, at en gennemførelse af forslaget vil indebære, at Danmark skal ændre straffelovgivningen, herunder kriminalisere forhold, der ikke tidligere har været kriminaliseret og indføre sanktioner, der er ukendte i Danmark, og som synes at ligge fjernt fra dansk retstradition. Den Danske Dommerforening finder det i den forbindelse betydningsfuldt, at forslaget med henblik på at begrænse risikoen for fortolkningstvivl i eventuel ny lovgivning søger at anvende en terminologi, der allerede er kendt i dansk straffelovgivning.

Præsidenten for Københavns Byret tilslutter sig Den Danske Dommerforenings bemærkninger.

Datatilsynet anfører, at forslaget ikke giver anledning til databeskyttelsesretlige betænkeligheder.

Rigsadvokaten bemærker i relation til artikel 2, at spørgsmål om jurisdiktionskompetence bør reguleres i artikel 12.

For så vidt angår artikel 3 finder Rigsadvokaten ikke, at definitionen af racisme og fremmedhad er formuleret på en dækkende og hensigtsmæssig måde. Rigsadvokaten peger i den forbindelse på, at definitionen i stedet bør tage udgangspunkt i lignende definitioner, som for eksempel findes i udkastet til tillægsprotokollen til Europarådets Konvention om IT-kriminalitet og FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

For så vidt angår artikel 4 er Rigsadvokaten af den opfattelse, at bestemmelsen er formuleret således, at det ikke klart fremgår, hvilken adfærd medlemsstaterne skal kriminalisere. Rigsadvokaten anfører, at kriminaliseringsforpligtelsen bør formuleres meget præcist, da formuleringerne skal danne grundlag for fastlæggelse af gerningsindhold i straffebestemmelser. Rigsadvokaten anfører endvidere, at forpligtelserne bør formuleres således, at det er muligt i retsanvendelsen at tage fornødent hensyn til informations- og ytringsfriheden og andre grund-

læggende rettigheder, ligesom nødvendigheden og berettigelsen af at inddrage disse hensyn i retsanvendelsen efter Rigsadvokatens opfattelse bør fremgå af rammeafgørelsen. Endelig er Rigsadvokaten enig i, at en gennemførelse af artikel 4 vil nødvendiggøre lovændringer.

I relation til artikel 6 finder Rigsadvokaten ikke en detaljeret regulering af de sanktioner, der skal kunne idømmes, hensigtsmæssig. Efter Rigsadvokatens opfattelse bør rammeafgørelsen alene indeholde minimumskrav til, hvilke sanktioner der skal fastsættes.

For så vidt angår artikel 9 om juridiske personers ansvar, anfører Rigsadvokaten, at bestemmelsen efter Rigsadvokatens opfattelse vil nødvendiggøre lovændringer, idet juridiske personer i medfør af straffelovens § 306 alene ifalder ansvar for overtrædelser af straffeloven, i det omfang lovovertrædelserne er sket for at skaffe den juridiske person vinding.

Politidirektøren i København anfører i relation til artikel 4, litra e), at det bør præciseres i hvilket omfang journalister og redaktører kan drages til ansvar for de i bestemmelsen opregnede handlinger.

Rigspolitichefen oplyser, at Rigspolitichefens indberetningsordning vedrørende kriminelle forhold og hændelser, der kan have racistisk baggrund, ved rundskrivelse af 18. december 2001 er ændret på flere måder. Indberetningsordningens beskrivelse af kravene til de omfattede kriminelle forholdes baggrund er herefter i overensstemmelse med definitionen af racisme og fremmedhad i rammeafgørelsens artikel 3.

For så vidt angår artikel 15 vedrørende udveksling af oplysninger finder Rigspolitichefen rækkevidden uklar.

Nævnet for Etnisk Ligestilling støtter det overordnede formål med rammeafgørelsen, idet Nævnet blandt andet henviser til, at udviklingen inden for IT-området har gjort det muligt at udsprede racisme og fremmedhad over landegrænserne.

Nævnet for Etnisk Ligestilling finder det endvidere positivt, at benægtelse af holocaust og medvirken til en racistisk eller fremmedfjendsk organisations kriminelle virksomhed vil skulle kriminaliseres.

Det Danske Center for Menneskerettigheder finder det positivt, at Rådet tager skridt til at vedtage en rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad. Centret anfører, at disse forbrydelser udgør alvorlige krænkelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed. Forslaget til rammeafgørelse sigter mod at styrke den fælles retshåndhævelse, og det retlige samarbejde er væsentligt i den henseende.

Centret finder ikke, at forslaget går videre end allerede eksisterende krav i internationale menneskerettighedskonventioner.

Derimod finder Centret, at rammeafgårelsen på enkelte punkter ikke har samme rækkevidde som de bestemmelser i FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination, der vedrører racisme og fremmedhad.

Centret anfører i den forbindelse, at FN-konventionens anvendelsesområde bl.a. er videregående i forhold til rammeafgårelsens artikel 4, litra f), idet konventionen indeholder en forpligtelse til at forbyde racistiske organisationer.

Centret anfører desuden, at forslagets indledning (præambel) ud fra en retspolitisk betragtning vil kunne styrkes, hvis det heri understreges, at racebegrebet er en sociologisk konstruktion.

Advokatrådet anfører, at Rådet støtter tiltag til bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

For så vidt angår kriminaliseringsforpligtelsen i artikel 4, litra a)-e), anfører Advokatrådet, at bestemmelserne efter Rådets opfattelse indebærer, at der må foretages justeringer i straffelovgivningen, herunder navnlig straffelovens § 266b, og at sådanne ændringer vil indebære en indskrænkning af ytringsfriheden i forhold til de regler, der gælder i dag.

For så vidt angår artikel 6, stk. 4, vedrørende supplerende eller alternative sanktioner udtaler Advokatrådet sig imod at fastsætte regler om fratagelse af borgerlige eller politiske rettigheder og indbetaling til velgørenhedsorganisationer.

Herudover bemærker Advokatrådet, at Rådet er skeptisk over for artikel 14 om politiske forbrydelser og artikel 15 om udveksling af oplysninger.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgårelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter straffelovens § 266 b (racisme-paragraffen) straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Artikel 1 i udkastet til rammeafgørelse indeholder en opregning af en række handlinger, som medlemsstaterne forpligtes til at kriminalisere, i det mindste hvis der er tale om truende, nedværdigende eller fornærmende adfærd. Bestemmelsen fastsætter således i det foreliggende udkast en række kvalificerende omstændigheder, som medlemsstaterne kan vælge at lade være en forudsætning for strafbar adfærd. Det er på denne baggrund vurderingen, at de i artikel 1 opregnede handlinger i det foreliggende udkast til rammeafgørelse må anses for omfattet af straffelovens § 266 b. Herudover opfylder straffelovens § 266 b forslagets strafferammekrav på fængsel mellem 1 og 3 år.

For så vidt angår artikel 4 i udkastet til rammeafgørelse om racistiske og fremmedfjendske motiver fremgår det af den generelle regel om straffastsættelse i straffelovens § 80, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed og til oplysninger om gerningsmandens person, herunder hans almindelige person og sociale forhold, hans forhold før og efter gerningen samt hans bevæggrunde til denne. Racistiske eller fremmedfjendske motiver til en bestemt lovovertrædelse vil således også efter dansk ret kunne tillægges skærpende betydning ved strafudmålingen. En gennemførelse af artikel 4 i dansk ret, således som bestemmelsen er formuleret i det foreliggende udkast, skønnes derfor ikke at nødvendiggøre lovændringer.

De øvrige bestemmelser i det foreliggende forslag til rammeafgørelse, herunder det foreliggende forslags bestemmelser om juridiske personer ansvar, iværksættelse af retsforfølgning samt straffemyndighed skønnes ligeledes ikke at nødvendiggøre lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 18. februar 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2002.

Vedrørende: Budget for SISNET i 2003.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Danmark og de øvrige nordiske lande er pr. 1. januar 2001 blevet tilsluttet Schengen-informationssystemet i forbindelse med Danmarks og de øvrige nordiske landes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde den 25. marts 2001.

SISNET er et kommunikationsnetværk, der anvendes dels til kommunikation mellem den centrale tekniske støttefunktion (C.SIS) og de nationale dele af Schengen-informationssystemet (N.SIS), dels til udveksling af supplerende oplysninger mellem Schengen-landene i forhold til de oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet. SISNET blev taget i brug den 26. juli 2001 og har ved samme lejlighed afløst Sirene-nettet (fase II).

Rådets Vicegeneralsekretær er ved Rådets afgørelse af 17. december 1999 blevet bemyndiget til at indgå kontrakterne vedrørende SISNET på vegne af medlemsstaterne. Udgifterne hertil vil skulle afholdes af medlemslandene og ikke over Fællesskabets budget.

Endvidere vedtog Rådet den 27. marts 2000 en finansforordning for SISNET med specifikke regler for opstilling og gennemførelse af det budget, der er nødvendigt for at dække udgifter, der opstår i forbindelse med indgåelsen af kontrakterne vedrørende SISNET, opfyldelse af forpligtelserne i henhold til disse kontrakter efter indgåelsen, inddrivelse af bidragene fra de berørte medlemsstater samt regnskabsaflæggelse og revision af regnskaberne.

Det følger af finansforordningen for SISNET, at Danmarks bidrag til SISNET skal beregnes hvert år på grundlag af den andel, som Danmarks momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det foregående regnskabsår. Danmark bidrager med ca. 2 pro-

cent. De enkelte lande skal indbetale 25 procent af deres respektive bidrag senest henholdsvis pr. 15. februar, 1. april, 1. juli og 1. oktober.

Rådets Generalsekretær vil i overensstemmelse med artikel 8 i finansforordningen for SISNET fremlægge et budgetforslag for SISNET for 2003 til godkendelse i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002.

2. Indhold.

Budgetforslaget vedrørende SISNET for 2003 er på i alt 1.677.500 euro (svarende til ca. 12.581.000 dkr.).

Budgetforslaget for 2003 er mindre end det tilsvarende budget for 2002, der var på 1.732.000 euro (svarende til ca. 12.990.000 dkr.). Udgifterne i 2003 vedrører hovedsageligt netværkstjenesterne. Der er endvidere i 2003 forudset anlægsudgifter til eventuelle nye tilkoblingspunkter i en række lande.

Danmarks bidrag til budgettet for SISNET for 2003 vil udgøre ca. 252.000 kr.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 12. november 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det danske bidrag til etablering og drift af SISNET betales af Rigspolicechefen og Indenrigsministeriet, og udgifterne hertil afholdes indenfor de bevillingsmæssige rammer.

Budgetforslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere være forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

